

1636

התקשרות

מצורף גם
לשבועון
כפר חב"ד

234504 / Freidin Levi

י"א תשרי תש"נ

"וידי משה כבדים": כאשר מדובר במצווה, לא עושים "חשבונות"
שיעור בלקוטי שיחות

ט"ו בשבט: צמיחה והוספה בלימוד הרמב"ם היומי
שולחן שבת חסידי

תקנת לימוד הרמב"ם: לקט הוראות והדרכות
לוח חב"ד

בט"ו בשבט נוהגים לאכול מפירות האילן דווקא, שהם מביאים תענוג לאדם. מכך ניתן ללמוד גם בנוגע לקיום "מנהג ישראל", שיש בזה תענוג מיוחד; יש לוודא שהתענוג יהיה מדברים נעלים, ואילו "המעדנים" יהיו בעיניו "לעפר" • **התוועדות עם הרבי**

בזמן מלחמת עמלק, בישראל, משה רבינו הרים את ידיו לשמיים והביא את הניצחון הניסי. אך מדוע נזקק משה רבינו, שהיה גם בעל כוח פיזי רב, לשני אנשים שיתמכו בו וירימו את ידיו? ומה הכוונה בדברי רש"י שאומר שמשה "התעצל במצווה"? – הרבי מאיר את הסיפור באור חדש, ומלמד שיעור חשוב שהתורה מעבירה לנו על התגייסות לביצוע רצון השם • **שיעור בלקוטי שיחות**

מה קרה למושל שסירב לאשר את קיום מעמד ה'סיום' בבית הרמב"ם? ומהי השייכות המיוחדת של ט"ו בשבט לסיום הרמב"ם? – ה"צמיחה" שנדרשת דווקא לאחר שכבשנו את הפסגה • **שולחן שבת חסידי**

מהו עניין "פלשתים" דלעומת זה? מדוע דווקא לאחר "בשלח פרעה" צריכים להיזהר מכך? וכיצד דברי הרמב"ם בפתחת ספרו משלימים את מה שמבואר בסיום הספר? – השלום שישירור בגאולה העתידה, בעקבות כך ש"כולם ידעו אותי" • **אור וחיות**

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו". ביום שני הקרוב, חמישה עשר בשבט, יסיימו רבבות לומדי הרמב"ם היום, כפי תקנת הרבי, את מחזורי הלימוד בספר 'היד החזקה' ובספר המצוות להרמב"ם.

סיום זה, שמאחד את לומדי כל המסלולים, שלושה פרקים ליום, פרק אחד ליום וספר המצוות, מביא לידי ביטוי באופן מיוחד את מטרת התקנה הקדושה - לאחד את כלל ישראל בלימוד אחד, בספר ש'מאחד' בתוכו את הלכות התורה כולה.

בהשגחה פרטית, קביעות יום ה'סיום' הינה בחמישה עשר בשבט, ראש השנה לאלול. יום שמסמל את עניין הצמיחה וההוספה, ובאופן מיוחד בלימוד התורה. אין ספק שזהו הזמן המתאים 'לצמוח' ולהוסיף בקיום התקנה הקדושה, להצטרף למסלולי הלימוד ולהוסיף באיכות הלימוד.

ה'התוועדות עם הרבי' בפתח הגיליון עוסקת בענייני ט"ו בשבט, ויש בה לימוד הוראה בעבודת ה' מלשון הרמב"ם בסיום ספרו; המדור 'שולחן שבת חסידי' מבוסס על דברי הרבי בט"ו בשבט תשמ"ט, בהם קישר את עניין היום לסיום הרמב"ם שחל גם אז באותה תקופה.

בתפילה שנזכה תכף ומיד לחזות בעינינו בקיום דברי הרמב"ם בסיום ספרו על אודות "אותו הזמן" של ביאת המשיח, "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

למנוי דיגיטלי ל'התקשרות':
chabadisrael.co.il/alonichabad

לוח חב"ד – 16 • עת לדעת – 18 • שניים מקרא – 19 • זמנים ושיעורי השבוע – 31

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
י"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב
עורך ראשי: שלום בלוי עריכה: הרב יוסף יצחק מרגליות
מ"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד
1636 • ISSN 7474-0793 • 6084000
לתגובות, הערות וחומרים לפרסום: HitkashrutEdit@gmail.com
התמונות מפורסמות באדיבות חברת JEM ותורגמו נתונה להם

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד
לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי
מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נב"מ ז"ע

שיחת ליל ט"ו בשבט תשמ"ב
(תורת מנחם תשמ"ב כרך ב, עמוד 852; 875)

אל תהיה 'מונח' בגריסים שבמרק, תתענג מדברים נעלים יותר

ט"ו בשבט קשור עם פירות האילן שמביאים הנאה ותענוג. אך צריך לוודא ש"המעדנים" יהיו בעיניו "כעפר", כלשון הרמב"ם

צריכה להיות לא רק בנוגע לענייני התורה והמצוות שמוכרח לקיימם, אלא באופן של הוספה בעבודתו. הוספה שתביא לעניין התענוג, בדוגמת פירות האילנות.

בנוגע לכללות עניין התענוג, יש להבהיר פרט חשוב:

הן אמת שישנו מנהג לאכול פירות האילנות, והאכילה קשורה עם אמירת ברכה לפניה ולאחריה, ואם כן, יכול הוא לאכול פירות האילנות ולהתענג מהם... אך למרות זאת, עליו לדעת שאין להסתפק ואין 'להיות מונח' בתענוג הגשמי של אכילת פירות האילנות. אלא צריך להשתדל שכוח התענוג יהיה 'מונח' בעניינים נעלים יותר.

וכידוע פתגם כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר [הרי"צ] נשיא דורנו, שכאשר מדברים אודות "פנינים" (שנקראים "פערל" באידיש) - צריכים להיות 'מונחים' ב"פנינים" אמיתיים, אבנים טובות שנושאים על הצוואר לנוי, ולא להיות 'מונחים' בגריסים שבמרק (שנקראים גם הם באותו שם "פערל-גרופן")...

כלומר: למרות שישנו תענוג מאכילת הגריסים שבמרק, אין להסתפק חס ושלום בתענוג זה, ולא צריכים להיות 'מונחים' בזה. אלא צריכים לנצל את עניין התענוג עבור "פנינים" - עניינים נעלים יותר.

ומובן בפשטות, שגם כאשר יהודי אינו 'מונח' בתענוג הגשמי, נותן לו הקב"ה את כל ענייניו הגשמיים באופן הכי נעלה ובאופן של תענוג. ובלשון הרמב"ם בנוגע לימות המשיח: "כל המעדנים מצויין כעפר". כלומר: ה"מעדנים" הינם מצויים, ורק שאינם תופסים מקום אצלו כלל - "כעפר".

ואז נותן הקב"ה לכל בני ישראל את צורכיהם, הן "מעדנים" רוחניים והן "מעדנים" גשמיים, ובאופן של "כעפר" - "ונפשי כעפר לכל תהיה". שנתנית ה"מעדנים" אינה פועלת אצל האדם עניין של גאווה חס ושלום, אלא אדרבה, כמבואר באגרת הקודש "קטונת": "כל הקרוב אל ה' ביתר שאת... צריך להיות יותר שפל רוח כו".

חמישה עשר בשבט מוזכר במשנה בתור "ראש השנה לאילן" בלבד. בעוד שחשיבותו של היום בתור "יום טוב", וכן מנהג אכילת הפירות שבו, הם "מנהג ישראל" בלבד.

המנהג ביום זה הוא לאכול מפירות האילנות דווקא, ולא "חיטה ושעורה", למרות שגם הם נמנים על שבעת המינים שהשתבחה בהם ארץ ישראל.

בשונה מ"חיטה ושעורה" שעליהם נאמר "לחם לבב אנוש יסעד", פירות האילן הם דבר שאינו מוכרח עבור קיום האדם. אך למרות זאת, יש בהם מעלה יתרה, בכך שהם מביאים לאדם הנאה ותענוג. בשונה מ"חיטה ושעורה" שעניינם הוא רק למלא את החסר - שהאדם לא יהיה רעב.

עניין זה יכול לשמש כדוגמה לחשיבות של "מנהג ישראל", אפילו ביחס לעניינים שמפורשים בתורה שבכתב או בתורה שבעל פה:

כאשר מקיימים דבר שהוא "דין" מפורש, אין זה גורם תענוג מיוחד לנפש האלוקית. כי בהיותו יהודי, שעליו נאמר "ועמך כולם צדיקים", הרי הוא מוכרח לקיים את כל ציווי התורה. ואדרבה: כאשר הנהגתו אינה באופן כזה - הרי זה גורם תמיהה ופליאה. כמאמר הזוהר: "ונפש כי תחטא? - תוהא! [זהו דבר תמוה!]".

אך כשמדובר אודות קיום "מנהג" בעלמא, שקיומו אינו מוכרח כמו "דין" שנאמר במפורש, הרי זה גורם תענוג מיוחד לנפש האלוקית. בדומה לפירות האילנות שמביאים הנאה ותענוג.

ובפשטות: כאשר יהודי מקיים את המנהג ואוכל מפירות האילן, וקודם אכילת הפירות מודה ומברך לה' שברא פירות אלו, ולאחר אכילתו מסיים בברכה אחרונה - הנה בודעו שאכילת הפירות אינה דבר המוכרח לקיומו כמו הלחם, אלא עניין של הנאה ותענוג, כלומר: שבנוגע לגופו ישנם דברים המוכרחים וישנם דברים שהם לשם תענוג - הרי מעצמו מובן, וודאי הדבר, שכן הוא גם בנוגע לנשמתו.

ולכן, מסקנת הדברים היא: שכללות העבודה

מלחמה בשתי ידיים

פרשת השבוע שלנו גדושה בסיפורים מכוננים בתולדות עם ישראל. החל ממכות מצרים האחרונות, קריעת ים סוף ומעמד שירת הים, ועד נס המן שירד מן השמיים, ענני הכבוד ובארה של מרים.

ואז, בסוף הפרשה¹, למרות כל הניסים הפלאיים שבני ישראל ראו במו עיניהם וחוו על בשרם, הם מטילים ספק בשאלה האם השם עדיין לצידם ומלווה אותם. הם תוהים: "היש השם בקרבנו, אם אין".

התוצאה החמורה היא מיידית²:

וַיָּבֹא עַמְלֹק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרִפְדָּם.

הידיעות הביטחוניות מגיעות אל משה רבינו, שלא מתמהמה ויוצא מיד למלחמה³:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ: בַּחַר לָנוּ אַנְשִׁים, וְצֵא הַלָּחֶם בְּעַמְלֹק. מָחָר אֲנֹכִי נֹצֵב עַל רֹאשׁ הַגִּבְעָה וּמִטָּה הֵאָ–לָהִים בְּיָדִי.

למוחרת יוצא יהושע למלחמה ביחד עם הלוחמים המובחרים, ומשה רבינו פועל במקביל בדרכים שלו להשגת ניצחון במערכה. משה מתענה, ותוך כדי הצום עולה לראש הגבעה הקרובה, משם הוא משקיף על הקרב המתחולל, ונושא את ידיו לשמיים בתפילה.

ההשפעה של תפילת משה רבינו על המתחולל בשדה המערכה - ישירה ומוחשית⁴:

וַהֲיָה כַּאֲשֶׁר יֵרִים מֹשֶׁה יָדָיו – וְנָכַר יִשְׂרָאֵל, וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדָיו – וְנָכַר עַמְלֹק.

כאשר משה נושא ידיו אל השמיים בתפילה, בני ישראל מנצחים בקרב. כאשר משה מתעייף ומוריד את ידיו, המלחמה נוטה לטובתם של העמלקים.

אלא שכדי שידיו של משה יישארו פרוסות אל על בזמן המלחמה, הוא זקוק לעזרה⁵:

וַיְדִי מֹשֶׁה כְּבָרִים. וַיִּקְחוּ אָבָן וַיְשִׁימוּ תַּחְתּוֹ וַיּוֹשֶׁב עָלֶיהָ, וַאֲהָרֹן וְחֹזֵר הַמִּכְבָּן בְּיָדָיו מִזָּה אֶחָד וּמִזָּה אֶחָד.

1. שמות, יז, ו ואילך.
2. שם, ח.
3. שם, ט.
4. שם, יא.
5. שם, יב.

שיעור
בלקוטי
שיחות

מלחמת מצוות

בזמן מלחמת עמלק בישראל, משה רבינו הרים את ידיו לשמיים והביא את הניצחון הניסי. אך מדוע נזקק משה רבינו, שהיה גם בעל כוח פיזי רב, לשני אנשים שיתמכו בו וירימו את ידיו? ומה הכוונה בדברי רש"י שאומר שמשה "התעצל במצווה"? – הרבי מאיר את הסיפור באור חדש, ומלמד שיעור חשוב שהתורה מעבירה לנו על התגייסות לביצוע רצון השם.

השיחה המלאה – בלקוטי שיחות, חלק כא, שיחה שלישית לפרשת בשלח

השיעור השבועי בלקוטי שיחות מוקדש לעילוי נשמת האישה הכשרה מרת רבקה סופר בת מזאיינה עליה השלום, לרגל מלאות 'שלושים' לפטירתה

עורכים:
הרב דויד אולידורט
הרב ישראל אריה ליב רבינוביץ

ובמלחמת סיחון ועוג - אותה מלחמה שהתחוללה בסוף ימיו, כארבעים שנה אחרי מלחמת עמלק - משה רבינו היה פעיל ביותר, הוביל בעצמו את הלוחמים וביצע כמה מעשי גבורה יוצאי דופן. ניזכר במה שהגמרא מספרת^א, על כך שמשה רבינו לקח בידו חרב ענקית באורך חמישה מטרים, קפץ לגובה עצום של חמישה מטרים, וכך הכה את עוג הענק למוות.

אם כך, נשאלת שאלה פשוטה וחזקה: למה משה לא היה מסוגל להחזיק את ידיו בעצמו בתפילה בעת מלחמת עמלק? ברור שלא מדובר בחולשה או עייפות שנובעות מזקנה או ממצב גופני ירוד. משה רבינו היה אז בן שמונים, אבל כפי שראינו, הוא היה בשיא כוחו, ואפילו עשורים אחר כך הוא עדיין היה פעיל וחזק! אז להחזיק את הידיים למעלה ולהתפלל - קשה לו?

רש"י עומד על הקושי הזה, ומסביר:

בשביל שנתעצל במצוה ומנה אחר תחמיו, נתיקרו ידיו.

אם אותו משה רבינו שהשם נתן בו כוחות מיוחדים ובלתי רגילים, גם במובן הפיזי, מאבד לפתע את כוחו דווקא כעת, חייבת להיות לכך סיבה.

ומה הסיבה? מסתבר שזה היה סוג של עונש, תגובה על כך שמשה רבינו "התעצל במצווה" ולא יצא ללחום בעצמו יחד עם יהושע ואנשיו מול העמלקים. הקדוש ברוך הוא 'החליש' למשה את הידיים, עד כדי כך שהוא נזקק לעזרה, משם שהוא לא התנהג כמו שהשם ציפה ממנו.

למה כבדו ידיו?

ההסבר הזה עצמו אומר דרשני, ובלשונו של הרבי:

לשם מה בכלל מספרת התורה שנתעצל משה, "ידי משה כבדים"?

הלא כלל הוא, שאפילו בגנות בהמה טמאה לא דיבר הכתוב. ועל אחת כמה וכמה כשמדובר בבני אדם, בפרט יהודים, ובפרטי פרטיות - משה רבינו, הנבחר מכל מין האדם!

אל משה מצטרפים שני עוזרים, אהרן אחיו וחור אחיינו (בנה של מרים). השניים עלו יחד עם משה רבינו אל הגבעה כדי לעזור לו פיזית, לתמוך בו ולהחזיק לו את הידיים בעת תפילתו.

הסוף ידוע. שוב בעזרת השם, בני ישראל נוחלים ניצחון אדיר, שבעקבותיו משתרר שקט מהצד העמלקי במשך עשרות שנים.

ידיים כבדות

אלא שאם מתבוננים בהתרחשות על ראש הגבעה, עולה על הדעת שאלה פשוטה:

באותו הזמן עשה משה רבינו את כל האותות והמופתים וכו', ורבים מהם דרשו כוח וגבורה וכו'.

ויתר על כן: במלחמת סיחון ועוג, הלך משה רבינו בעצמו בראש אנשי הצבא, בהראותו גבורה יוצאת מגדר הרגיל - וכל זאת בהיותו כבר בגיל קרוב למאה ועשרים שנה!

לכל אורך תקופת ההנהגה של משה רבינו, הוא השתתף במלחמות ישראל בצורה פעילה ובגבורה נפלאה. לא רק בתחילת הדרך, כאשר בתור נער צעיר יצא מבית פרעה ומיד הרג את המצרי שהכה את אחד מאחיו היהודים; לא רק כאשר התייצב לפני פרעה בגיל שמונים וחולל את עשר המכות; אלא אפילו בגיל מבוגר הרבה יותר, בחודשים האחרונים לפני מותו, בגיל מאה ועשרים!

משה רבינו הצטיין לא רק באומץ לב ובגבורה נפשית. היה לו גם כוח פיזי עצום.

הרי אפילו להרים את המטה הארוך והמיוחד שלו - כדי לתת את האות ולהנחית את המכות על מצרים - לא הייתה פעולה קלה. די בכך שנציין את העובדה שמטה משה לא היה קנה חלול, אלא מקל שהיה עשוי מאבן יקרה. זה היה מטה כבד ביותר, שעצם נשיאתו, ובוודאי הנפתו לגובה - דרשה כוח פיזי רב.

א. וראה לעיל הערה 6 [בשיחה המקורית].

ב. ולהעיר שבפרש"י, פש"מ, לא נאמר שמשה ה' גיבור (כבש"ס נדרים לח, א). ומה שהקים משה את הקרשים "שאין כח באדם לזקפן" (פרש"י פקודי לט, לג), הרי ממשך רש"י "א"ל עסוק אתה בידך נראה כמקימו והוא נוקף וקם מאליו". - וצע"ק מנשיאת הלוחות ושבירתן. וראה לעיל הערה 4 [בשיחה המקורית].

ג. ב"ב קכג, א.

ד. פיה"מ להרמב"ם סנהדרין פ' חלק יסוד הז'. ולהעיר מט"ז יו"ד סרמ"ב סק"כ.

עולות כאן בעצם שתי שאלות.⁷

השאלה הראשונה והעיקרית היא על הסיפור עצמו: מה בכלל הבעיה בכך שמשה רבינו בחר לעלות ולהתפלל להצלחת המלחמה, ולא להשתתף בעצמו בקרבות?

והשאלה השנייה היא על סיפור הסיפור: למה התורה מספרת לנו את הפרט הזה של "ידי משה כבדים"? הרי, כפי שראינו קודם, כל מי שקורא את הסיפור מבין שמשה רבינו לא היה חלש, עייף או זקן - ולכן מאחורי חולשת ידיו של משה בוודאי הסתתרה סיבה עמוקה יותר. ובכן, למה חשוב לתורה לספר לנו פרט שלילי (לכאורה) על משה רבינו?

הרי, מוסיף הרבי ומעצים את השאלה, התורה לא מספרת 'סתם כך' ללא סיבה וצורך אמיתי דברים שמאירים באור לא חיובי מישהו, ולא משנה מיהו.

הרבי מצטט בהקשר הזה את לשון חז"ל, ש"אפילו בגנות בהמה טמאה לא דיבר הכתוב" - אמירה שנובעת מכך שבתיאור כניסת החיות לתיבת נח, התורה מדברת על "הבהמה אשר איננה טהורה", במקום לכנות את בעלי החיים האלה בתוארם, "הטמאים". וזאת כדי לשמור על לשון נקייה, ולהימנע מלציין פרטים שעלולים להתפרש כגנאי.

ואם כך על בעלי חיים, הדבר נכון פי אלף כשמדובר, להבדיל, על משה רבינו - שהיה האדם האידיאלי, "איש האלוקים", הנביא הגדול שזכה לכך שהקדוש ברוך הוא התגלה אליו ודיבר אליו בצורה ישירה, כמו שאף אחד אחר לא זכה!

אם כך, מדוע התורה מספרת לנו על חולשתו של משה רבינו?

מזה עצמו מובן, שגם זו הוראה נצחית במלחמה הרוחנית בעמלק שבכל דור ודור.

זהו בדיוק העניין, מסביר הרבי. הסיפור הזה לא נועד לדבר "בגנותו" של משה רבינו, חלילה. יש כאן מטרה חינוכית. התורה רוצה ללמד אותנו שיעור חשוב בשליחות שלנו בעולם הזה, שאותו נוכל ללמוד אם נבין היטב מדוע ידיו של משה

רבינו כבדו, וכפי שרש"י השלים לנו את הסיבה - כי הוא "התעצל במצווה".

הנקודה הזו חשובה, משום שהיא עוזרת לנו לזכור את ההקשר. לא התיישבנו ללמוד שיעור שמטרתו לחפש מה בדיוק 'לא בסדר' במה שעשה משה רבינו, חלילה. הרעיון הוא למצוא מה התורה מבקשת ללמד אותנו מתוך הסיפור הזה על משה רבינו ש"התעצל במצווה" ועל כך שידיו כבדו.

גם לגופו של עניין, מיד נראה שכשמבינים את הסיפור היטב, רואים שהבעייתיות-כביכול בכך שמשה לא לחם בעצמו מול עמלק, מקבלת פרופורציות, ומבינים שיש הסבר מצוין להחלטה ולבחירה של משה לעלות ולהתפלל לניצחון.

אבל זוהי רק ההקדמה. כדי להבין מהו השיעור אותו נלמד מהסיפור, אנחנו צריכים להיכנס לעניין ולהבין מדוע משה רבינו באמת בחר לעלות אל ראש הגבעה להתפלל, בעוד את משימת המלחמה עצמה הוא השאיר ליהושע וללוחמיו.

ממש לא התעצל!

נתחיל במה שכמעט מובן מאליו באשר למניע להתנהגותו של משה רבינו במלחמה:

הסיבה לכך שמשה לא יצא למלחמה, לא הייתה משום רשלנות או עצלות, חס ושלום.⁸

במבט שטחי, אנו עלולים לטעות ולחשוב שמשה לא יצא למלחמה פשוט משום שהוא "התעצל", במובן של חוסר אחריות, אדישות והתרשלות בתפקיד - ועל כך השם העניש אותו. אבל אם נחשוב אפילו קצת על המושג עצלות, נבין שהפרשנות הזו לא הגיונית.

בדרך כלל, עצלות נובעת מחוסר תשומת לב לחשיבותה של הפעולה. אם מפני שמדובר בפעולה לא משמעותית שההשלכות שלה לא ממש חשובות, או בגלל תפיסה לקויה של האדם

ה. בגו"א לפרש"י כאן (ובכ"מ) מפרש שמינה משה את יהושע (ע"פ מר"ל (פסיקתא דר"כ פ"א. וראה פסי"ר פ"ב. ועוד)) משום שהוא מזרע יוסף וכתוב ויהי בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ועמלק מזרע עשו, לכך מינה את יהושע, ואפ"ה כיון דלא ה' הוא יוצא למלחמה הוא בעצמו ולא ה' לו להניח את אחר ויהי' עצל נתייקרו כו'. אבל מובן, שטעם זה אי אפשר להבינו מעצמו, וה' לו לרש"י לפרשו או לרמוזו.

7. השאלה הראשונה היא השאלה העיקרית בה עוסקת השיחה כולה. כאן ציטטנו בלשוננו של הרבי רק את השאלה השנייה, על אודות המסר שעליו להפיק מכך שהתורה בוחרת לספר זאת.

במלחמת עמלק לא היה בסתירה לכך ש"איש על העדה" צריך לצאת בעצמו למלחמות, ולכך שמשא עצמו נהג כן במלחמת סיחון ועוג.

אם היו אומרים לנו שמשא רבינו 'התעצל' ושכח לאכול ארוחת בוקר באחד הימים, כי היה שקוע בטיפול בעניינים קריטיים של עם ישראל או בהוראת תורה, היינו מבינים זאת. אם הוא 'התעצל' ערב אחד, ובמקום ללכת לישון על מיטה נמנם על הכיסא, ניחא. אבל כאשר מדובר על מלחמה קיומית שבה עם ישראל הותקף בהפתעה על ידי העמלקים במטרה להשמיד אותם, לא יעלה על הדעת לומר שהוא 'התעצל'!

משה רבינו מבין יותר מכל אדם אחר את המשמעות ואת כובד האחריות של לשבת בכיסא המנהיג. הוא המנהיג האולטימטיבי, לא רק בדורו אלא לכל ההיסטוריה, והציפייה מכל מנהיג היא שמשא ישמש לו כמודל מנהיגות. ומנהיג דואג קודם כל לקיום, לחיים עצמם - השמירה על ביטחון האומה היא בליבת התפקיד.

למעשה, משה רבינו עצמו מעיד כך על תפיסת התפקיד שלו, ועל התנהגותו שלו, כשהוא מעביר את השרביט לממלא מקומו. כשהוא מבקש מהקדוש ברוך הוא למנות לו יורש בהנהגה, משה מדבר בדיוק על התכונה הזו של האחריות לגורל העם. הוא אומר שהמנהיג צריך להיות כזה "אשר יצא לפניו", אחד שיעמוד בראש ויוביל את הלוחמים במשימות ההגנה על העם. יותר מזה, משה אפילו מביא את עצמו כדוגמה: "כמו שעשיתי אני, שנלחמתי בסיחון ועוג".

אם כך, לא יעלה על הדעת שדווקא במקרה שלנו, כאשר משה רבינו מקבל את המודיעין על המלחמה, הוא מסתגר בחדר כמו מנהיג שהתעייף, ומעביר את המשימה הלאה. האם אפשר בכלל לחשוב שההוראה של משה ליהושע "צא הלחם בעמלק" נובעת מעייפות או מגלגול אחריות על אחרים?! ברור שלא!

הברירה היחידה היא לקרוא את הסיפור אחרת, כדי להבין מדוע אכן משה רבינו הטיל את משימת הלחימה על יהושע, בעוד הוא עצמו עולה אל הגבעה להתפלל.

חלוקת תפקידים

אז מהי כן הסיבה לכך שמשא רבינו לא השתתף במלחמת עמלק? - נקרא את ההסבר בלשון הרבי:

שעליו הוטלה המשימה - כאשר מדובר בפעולה חשובה בהחלט, אלא שהאדם לא רואה בעיניים את התוצאות של חוסר העשייה שלו, ולכן 'מתעצל' לבצע את המשימה.

לא חסרות דוגמאות לשני הסוגים מהחיים שלנו. קורה שאנו מתעצלים לשטוף את הרכב, משום שהנראות שלו לא חשובה לנו במיוחד. אבל גם תקלה מכנית אמיתית ברכב שעלולה להשליך על תקינותו יכולה להיזנח מחוסר מחשבה.

לסוג השני של המקרים אפשר להוסיף את הדוגמאות הבאות, שכל אחד מכיר: ייתכן שאדם לא יקום לעבודה או ללימודים, על אף שמדובר על דברים חשובים ביותר להתקדמות ולהישגים יצרניים בחיים, משום שהוא לא מפנים את ההשלכות של העצלנות הזו. אדם יכול גם לא להתמיד באימון או בדיאטה, למרות שמדובר בפעולות חשובות למען בריאותו הגופנית ורווחתו, משום שהוא לא רואה ומרגיש במידי שההשקעה והמאמץ משתלמים.

אבל כאן, במלחמת עמלק, אי אפשר להפריז בחשיבותה של המלחמה, ובוודאי לא סביר שמשא רבינו לא הבין את משמעותה:

בפרשת פנחס, בעניין בקשת משה מהקדוש ברוך הוא "יפקוד השם [א-לוהי הרוחות לכל בשר] איש על העדה, אשר יצא לפניו [ואשר יבוא לפניו] ואשר יציאם [ואשר יביאם]", פירש רש"י: "לא כדרך מלכי האומות, שיושבים בבתייהם ומשלחין את חיילותיהם למלחמה; אלא כמו שעשיתי אני, שנלחמתי בסיחון ועוג".

כלומר, שהיה ברור למשה ש"איש על העדה" צריך בעצמו לצאת למלחמה. ויתר על כן, כדוגמה לזה הביא משה את הנהגתו הוא - "כמו שעשיתי אני, שנלחמתי בסיחון ועוג", למרות שהיה זה בסוף ימיו.

ואם כך, תמוה ביותר: איך ייתכן שבמלחמת עמלק, בהיותו "איש על העדה" וצעיר יותר בכארבעים שנה, "נתעצל" משה?!

[אלא ש]מזה עצמו מוכח, שעניין "נתעצל"

אלוקית מיוחדת.

גם באותה שעה, ענני הכבוד המשיכו להגן על עם ישראל מפני תנאי מזג האוויר, מפני חיות רעות וגם מפני אויבים ומלחמות. אבל זו כבר לא הייתה השגחה הרמטית על כל עם ישראל. אותם יהודים משולי המחנה, אלו שהחלו לפקפק בהשגחה האלוקית, 'נפלטו' החוצה מתוך הענן. הם יצאו משטח ההגנה הניסית, ונגדם ניהלו העמלקים את המלחמה⁸.

התוצאה המיידית של זה: הכרישים שמריחים דם מופיעים. עמלק מגיע להילחם.

רש"י מחדד את המצב הזה באמצעות משל: "מִשָּׁל לְאָדָם שֶׁהִרְפִּיב בְּנוֹ עַל כְּתָפוֹ וַיֵּצֵא לְדֶרֶךְ. הָיָה אוֹתוֹ הֵבֶן רוֹאֶה חֶפֶץ וְאוֹמֵר: "אַבָּא טַל חֶפֶץ זֶה וְתֵן לִי", וְהוּא נוֹתֵן לוֹ, וְכֵן שִׁנְיָה, וְכֵן שְׁלִישִׁית. פָּגְעוּ בְּאָדָם אֶחָד. אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הֵבֶן: "רְאִיתָ אֶת אַבָּא?". אָמַר לוֹ אָבִיו: "אֵינְךָ יוֹדֵעַ הֵיכָן אָנִי?". הִשְׁלִיכוֹ מֵעָלָיו, וּבָא הַכָּלָב וּנְשָׁכוֹ".

את זה בדיוק משה רבינו הבין כשהוא קיבל את המידע המודיעיני על ההתקדמות של העמלקים לכיוון מחנה ישראל. זה לא היה רק מידע טקטי, אלא ניתוח עומק של המצב. משה רבינו פיצח את המסר: "אבא שבשמים השליך אותנו מעל כתפיו, וכעת אנו חשופים לכלבים". הקדוש ברוך הוא הסיר את 'כיפת הברזל' הניסית שהגנה על עם ישראל עד עתה, והסכנה הטבעית אכן הגיעה - תקיפה עמלקית.

כשמה רבינו שומע ומבין שזה המצב, שישנם כאלו מבני ישראל שנפלטו מתוך הגנת הענן וזקוקים לעזרה ולהגנה בדרך הטבע - הוא בוחר בדרך פעולה מחושבת ביותר:

מאחר שישאל היו אז לא כבעבר, אלא במצב של הסתר פנים והפך ההנהגה הניסית, על כן נדרש מהם בהתאם לזה שגם המלחמה תתנהל באופן של מלחמה טבעית⁹.

[...]במלחמה המתנהלת בדרך הטבע נדרשים שני עניינים: א) השתדלות ופעולה טבעית בהנהגת המלחמה.

8. ראו ברש"י - דברים, כה, יח.

ח. ולכן ציווה שהמלחמה תהי' למחר (ראה פרש"י יו, ט: צא הלחם גו' בעת המלחמה אנכי ניצב. וראה מפרשי רש"י שם [אבל בנח"י לפרש"י מפרש שהמלחמה היתה ב' ימים]), כי כאשר סדר המלחמה הוא ע"פ הטבע צ"ל הכנה להמלחמה, בחירת אנשים וסידור אנשי החיל ואופן המלחמה כו'.

הנהגת הקדוש ברוך הוא עם בני ישראל עד מלחמת עמלק, הייתה שלא על פי הטבע, כי אם באופן ניסי - תחילה האותות ומופתים במצרים, יציאת מצרים וקריעת ים סוף שלאחריה, ואחר כך ירידת המן והשָׁלוֹ, שבאו באופן ניסי מן השמיים וסיפקו מזון לכל בני ישראל.

אך בבואם לרפידים, אל המקום שבו אמרו בני ישראל "היש השם בקרבנו אם אין", הייתה הנהגת הקדוש ברוך הוא עם בני ישראל שלא באופן של ניסים גלויים, אלא [אף להפך].

כדברי רש"י בתחילת מלחמת עמלק, ש"סמך פרשה זו למקרא זה, לומר: תמיד אני ביניכם ומזומן לכל צורכיכם, ואתם אומרים "היש השם בקרבנו [אם אין]?! חייכם שהכלב בא [ונושך אתכם ואתם צועקים לי]". וכלשון המשל שבסיום דברי רש"י: "השליכו מעליו [ובא הכלב ונשכו]".

והיינו, שהסיבה למלחמת עמלק הייתה הסתר הפנים של הקדוש ברוך הוא.

מדובר היה בנקודת זמן שבה חלה תפנית דרמטית במערכת היחסים שבין הקדוש ברוך הוא לעם ישראל, שהיו לה השלכות משמעותיות מבחינה אסטרטגית וגם מבחינה טקטית.

בני ישראל, החל מהשלבים המקדימים לגאולת מצרים, היו עטופים לאורך כל הדרך בהגנה ניסית מלמעלה, כאילו כל מערכת חוקי הטבע לא חלה בכלל על מה שקשור לבני ישראל. הקדוש ברוך הוא מלווה את משה ואהרן בדרכם אל פרעה, ומעניש את המצריים בעשר מכות שהוכיחו לכל העולם כולו את שליטתו המוחלטת ואת אפסיות הטבע. שבירתם של המצריים והצלתו של עם ישראל באו ברצף של השגחה אלוקית ניסית ועל-טבעית.

כל זה נמשך עד לרגע שבו קמים אנשים משולי המחנה ומתחילים להטיל ספק ולפקפק. כשהם תוהים ואומרים: "היש השם בקרבנו, אם אין", הם מפקפקים בכך שהשם איתם. ברגע זה, הקדוש ברוך הוא לא מעניש אותם, אלא 'מחזיר אותם' לשליטת כוחות הטבע וחוקי העולם. כביכול ההשגחה המיוחדת הוסרה, ועכשיו הם נאלצים להתמודד עם המציאות כפי שהיא ללא שמירה

אלוקית, והיה צורך לפעול במקביל: נדרש כמובן להכין את הצבא למלחמה. אבל לא פחות מכך, דווקא בשל העובדה שהשם הסיר מעל עם ישראל את ההגנה הניסית, התפילה היא עניין חיוני. במצב כזה, זה ממש קריטי לשאת ידיים לשמיים בתפילה לסייעתא דשמיא.

זה מה שמסביר את חלוקת התפקידים הברורה שמשה רבינו עורך, כשהוא מורה ליהושע: "בחר לנו אנשים וצא הילחם בעמלק, מחר אנוכי ניצב על ראש הגבעה ומטה האלוקים בידי".

מצד אחד, משה רבינו מכין את הצבא למלחמה, כמו כל צבא שצריך להיערך למלחמה נגד התקפת אויב. ואם מדובר על "מלחמה בדרך הטבע", צריך לעשות את זה לפי כל הכללים: הלוחמים צריכים להיות צעירים וגיבורים, וגם המפקדים והמציבים שמובילים את הקרב לא יכולים להיות מבוגרים מגיל ה'יוצאים לצבא'. כמו כן, צריך לצייד את הלוחמים, לאמן אותם ולהכין אותם בעמדות. את כל זה - משה רבינו מטיל על יהושע, הצעיר והנמרץ.

במקביל, משה עצמו, שבהיותו בן שמונים כבר עבר את גיל ה'יוצאים לצבא', מיעד לעצמו תפקיד אחר במערכה. משה רבינו יודע שגם כשיהודי עובד 'לפי הטבע', ההצלחה שלו תלויה בברכת השם. ומשה יודע גם שהוא עצמו האיש המתאים ביותר לפעול במישור הרוחני, להתפלל לסייעתא דשמיא ולניצחון. וזה אכן מה שהוא עושה. משה עולה לראש הגבעה, צם ומתפלל, וגם מחזק את ראות השמיים של הלוחמים למטה.

משה רבינו לא ברח מהמערכה, חלילה. להפך, הוא אומר ליהושע: "בחר לנו אנשים" - זוהי משימה ואחריות משותפת של שנינו. רק שבפועל אנחנו נתפצל: אני אהיה על התפילות, ואתה תהיה על הקרבות.

לרוץ למצווה

אולם בכל זאת, התורה מספרת לנו ש"ידי משה כבדים", מפני ש"התעצל במצווה". אם משה רבינו בחר לעצמו את תפקיד התפילה, ואת יהושע הוא מינה להיות אחראי על הצבא - מה לא בסדר בזה? נקרא את ההסבר בלשונו של הרבי:

[בשעה שגויים מתנפלים על בני ישראל... הרי זו מצווה - ומצווה הכי גדולה - לצאת למלחמה להגן על ישראל, ויש לעשותה ללא כל מחשבות וחשבונות.]

ב) נתנית כוח וסיוע מהקדוש ברוך הוא במלחמה. שהרי גם במלחמה שבדרך הטבע יש צורך בסיוע מאת הקדוש ברוך הוא.

[...]ושני עניינים אלו היו במלחמה בעמלק:

א) גבורה גשמית וכוח טבעי, ולשם כך נדרשים גיבורי חיל כגיל צעיר, [ובפרט העומדים בראש הצבא], בהנהגת יהושע ולא על ידי משה.

ב) התפילה על העזר וסיוע מלמעלה, שבני ישראל ינצחו במלחמה טבעית - ומובן ופשוט שלזה משה הוא המתאים והראוי ביותר.

וזהו שאמר משה ליהושע: "בחר לנו אנשים וצא הילחם בעמלק, מחר אנוכי ניצב על ראש הגבעה ומטה האלוקים בידי".

בזה הדגיש וציין את שני הפרטים שצריכים להיות במלחמה:

הנהגת המלחמה בפועל, שעל תפקיד זה הפקיד את יהושע: "צא הילחם בעמלק";

והתפילה אל הקדוש ברוך הוא, שנטל משה על עצמו: "אנוכי ניצב על ראש הגבעה ומטה האלוקים [בידי]". [ו]בהיותו "בראש הגבעה" מרים ידיו ועם מטה האלוקים, יכלו ישראל לראותו ועל ידי כך להתעודד ולהתחזק במלחמה³⁴.

משה נוהג באחריות המקסימלית הדרושה במצב כזה של מלחמה על פי הכללים הרגילים, ולא תחת השגחה אלוקית ניסית.

כל עוד מדובר במלחמות המנוהלות במצב שבו ההשגחה העליונה הניסית גלויה ומלווה את עם ישראל, משה רבינו יכול לעמוד בראש החץ, ואף להפעיל כוחות בלתי טבעיים כלל להצלחת המערכה ולהנחתת המכות על האויבים. כך עשה משה גם ביציאה ממצרים, וגם בסוף ימיו, במלחמות סיחון ועוג.

אבל בנקודת הזמן הזו של מלחמת עמלק, המצב השתנה. כאן כבר לא הייתה 'כיפת ברזל'

ט. ראה בהנסמן לעיל הערה 34. [בשיחה המקורית]. חזקוני שם פסוק ט. חדא"ג ותוי"ט למשנה ר"ה שם. ועוד.

כבדים" מפני ש"נתעצל במצווה", היא מלמדת אותנו משהו יסודי ביותר: כאשר מדובר על מצווה אותה השם מורה לנו לעשות, באופן טבעי עלינו להתמלא ברגש עז וברצון לקיים אותה בעצמנו. ברגע הזה, אין מקום לחשבונות ושיקולים, גם אם הם הגיוניים ונכונים. השאיפה שלנו לקיים את המצווה צריכה להיות כל כך חזקה, שהיא עצמה תסייע לנו למצוא את ההתאמה בין החשבונות הנכונים לבין האפשרות לקיים את המצווה בפועל בעצמנו.

החשבון של משה רבינו על אודות התפקיד העיקרי שלו בתפילה, ועל כך שהוא כבר לא בגיל לחימה, היה חשבון נכון. אך אילו הייתה כאן תשומת לב ראויה לכך שהמלחמה הזו היא מצווה שהשם רוצה בה, החשבון הזה לא היה רלבנטי. משה רבינו היה יוצא לקרב בעצמו, ומוצא את הדרך גם להתפלל תוך כדי המלחמה.

ניתן לכך דוגמה ממצוות הכנסת כלה. עסקן נכבד בגיל העמידה, שגייס כספים רבים שאפשרו לחתן וכלה יתומים להתחתן, יכול לעמוד מתחת לחופה ולחוש סיפוק רב על הזכות שנפלה בחלקו להביא את הרגע הזה. בזמן הריקודים הוא יכול להרגיש נינוח לעמוד ליד הבופה ולדבר עם אחד האורחים, לשכנע אותו להשתתף גם הוא בהוצאות החתונה. את הריקודים עצמם הוא משאיר לצעירים ובריאיים ממנו. על פניו, זה לגיטימי לגמרי. אבל זו שגיאה בסיסית, מפני שאם הוא חש באותו רגע את המצווה העומדת לפניו, לזכות לשמח חתן וכלה, הוא היה משאיר את כל החישובים בצד, ורץ להצטרף למעגל הריקודים.

כאמור, התורה מספרת לנו את כל זה - בדיוק כדי שאנחנו נלמד מה צריך להיות היחס הרגשי והמעשי שלנו לכל מצווה ולכל משימה שהשם רוצה מאיתנו.

ובכן, העניין הזה פוגש אותנו בחיים שלנו לא מעט. לעיתים נקריט בדרכנו הזדמנות לקיים מצווה, אך אנו חשים מיותרים, במחשבה שישנם סביבנו אנשים שמתאימים למשימה הרבה יותר מאיתנו. אבל אם נזכור שמדובר במצווה ובהגשמת רצון השם, נשתדל 'לתת יד' ולזכות במצווה בכל זאת.

גם אם בישול הוא לא המומחיות ולא התחביב שלנו, נשתתף בעצמנו בהכנות לשבת, במה שאפשר. גם אם אנו לא חזקים ביכולות טכניות, ניתן יד לפרוס את הסכך או לדפוק איזה מסמר. אם נקלענו לחתונה רבת משתתפים של קרובים-

אף שהיו למשה טעמים לכך שלא יצא בעצמו למלחמה, וחשבונותיו היו לא עבור עצמו, אלא על פי המתאים לטובת המלחמה וניצחונה. . בכל זאת, כיוון שכאן מדובר בציווי השם, נחשבת" התנהגותו של משה כעניין של "נתעצל (לגבי אופן הנהגה הנדרשת)⁹ במצווה" - להיות מוכן וזריז¹⁰ לקיים מצווה".

[...] מאחר שמדובר בציווי הקדוש ברוך הוא⁹, לא היה משה צריך לחשב חשבונות, כי אם לצאת למלחמה נגד עמלק.

ואף שיש צורך להתפלל - ומשה הוא המתאים לזה - היה יכול ליטול עימו למלחמה את מטה האלוקים, ושם, בשדה המערכה, להתפלל תפילה קצרה¹⁰.

כזכור, העניין כאן הוא לא 'לשפוט' את מעשיו של משה רבינו, חס ושלום. העניין הוא ללמוד משהו חשוב על התפקיד שלנו לעשות את רצון השם ועל שליחותנו בעולם הזה.

ובכן, בכך שהתורה מספרת לנו ש"ידי משה

9. ראו בהרחבה רבה בסעיף ח בשיחה המקורית - שלמרות שמשה רבינו לא קיבל ציווי מפורש מהקדוש ברוך הוא לצאת למלחמה בעמלק, הפעולה נחשבה למצווה ועשיית רצון השם.

י. ולהעיר שעפ"י הרי זה כעין דעת ר' יוסי בפרש"י שמות שם "ח"ו לא נתרשל", וגם שם היתה הנהגתו ע"פ "חשבון" במצוה ("אלא אמר אבול ואצא לדרך סכנה היא ליתנוק עד שלשה ימים אבול ואשה שלשה ימים הקב"ה צוני לך שוב מצרים"). אלא דשם "נענש מיתה לפי שנתעסק במלון תחלה", משא"כ בנדר"ד שרק "נתייקרו ידיו", שה"כ כל הזמן עסוק וכו' בענין המלחמה - הצלת ישראל.

יא. ולהעיר גם מאמירת משה (שמות ה, כב) "למה הרעותה לעם הזה למה זה שלחתיני", אשר הקב"ה אמר לו "הרהרת על מדותי לא כאברהם שאמרתי לו כי ביצחק יקרא לך וזע ואח"כ אמרתי לו העלהו לעולה ולא הרהר אחר מדותי" - פרש"י שם ו, א. היינו שטענת ה' היא דאין מקום לחפש טעם וחשבון בקיום דברי ה', אלא שצ"ל כמו הנהגת האבות. אלא דשם הרי"ז ענין שלאחר המעשה ולכן נאמר לו "הרהרת על מדותי", משא"כ בנדר"ד החשבון שלפני המעשה הביא את משה לחשוב שכן צריך להיות באמת סדר מלחמה זו, ואח"כ ליכא למילף הכא מהתם. נוסף על המבואר לקמן ס"ח [בשיחה המקורית].

יב. להעיר גם מ"נתעצלו" שהי' אצל הנשיאים בהנדבה למלאכת המשכן (פרש"י ויקהל לה, כו), שגם שם זה "שלא התנדבו תחלה" לא ה' מחמת עצלות כפשוטו ח"ו, כ"א מצד החשבון שלהם, שמצד תפקידם בתור נשיאים כן צריכה להיות הנהגתם, להשתדל לזרז ש"יתנדבו ציבור מה שמתנדבים" ואח"כ לחשוב ולעשות בעצמם "ומה שמחסרין אנו משלימין" (פרש"י שם).

ומ"מ נחשב זה אצלם ש"נתעצלו", מכיון שהמדובר בהקמת המשכן וקיום "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" היו צריכים לעשות בזה בלי חשבונות. ראה בארוכה לקו"ש חט"ז ע' 427 ואילך.

יג. וע"ד שמצינו באברהם (וירא כג, א) "וישכם אברהם בבוקר - ונדרו למצוה, ויחבש - הוא בעצמו ולא צוה לאחד מעבדיו" (פרש"י שם) אלא ששם מסיים "שהאבה מקלקלת השורה".

[...]ועל זה באה ההוראה¹⁰ ממלחמתם הראשונה של בני ישראל בצאתם ממצרים, מלחמת עמלק:

בשעה שעמלק בא ומתגרה ביהודי הנמצא מחוץ לענן. על בני ישראל הנמצאים בתוך הענן לצאת משם כדי להגן על אותו יהודי במלחמתו נגד עמלק.

[...]לא די בהשתתפות רוחנית במלחמה בעמלק בכל דור. אין הוא יכול להסתפק בזה שיאמר פרק תהלים עבור יהודים אלו שישבו לדרך היהדות, למרות שזהו הכרח וגבוה מעל גבוה וכו' וכו'...

עליו לצאת בעצמו ולעשות את כל הנחוץ על מנת להגן על בני ישראל.

אולי אין הלכה פסוקה בשולחן-ערוך שחובה לצאת למדרכוב כדי לאתר יהודי שלא הניח תפילין, ולהניח לו. אולי אין שום ציווי להקים שיעור תניא נוסף ולשכנע אנשים להצטרף אליו. יכול להיות שלא מוטלת על יהודי חובה לברר בעדינות אצל שכניו האם הם שומרים על טהרת המשפחה, ולהסביר להם עד כמה היא גדולה וחשובה.

אבל צריך להבין שמדובר פה במלחמה. זהו מאבק על נשמות. כמו עמלק ההיסטורי, שהתנפל על היהודים שלא אחזו באמונה שלמה וסרה מהם ההגנה האלוקית - כך גם 'עמלק' הרוחני, היצר הרע שרוצה להרחיק, לקרר, לנטוע ספקות ולפגוע רוחנית ביהודים ה'חלשים' יותר שנפלטו החוצה מ'ענני הכבוד' של תורה, קדושה וחסידיה.

וכשמדובר על מלחמה להצלה רוחנית של יהודים, אי אפשר להפיל את המשימה על 'מישהו אחר'. גם אם נראה לך שאתה לא מתאים, שזה לא בשבילך, שמישהו אחר יתעסק בזה ויעשה את זה הרבה יותר טוב - אתה חייב להתגייס ולצאת בעצמך לרחובה של עיר, ולקרב נשמות לאבינו שבשמיים.

כשהעירייה בוערת, אי אפשר להתחמק מהמערכה ולהשאיר את המשימה רק לשלוחים או למומחים לענייני קירוב, כשאתה בעצמך 'תתפלל מרחוק' להצלחת המערכה, תקרא פרק תהלים ותתרום לבית חב"ד. כל זה טוב וחשוב, אבל ממש לא מספיק. זוהי חובתנו האישית, של כל אחד וכל אחת מאיתנו, להצטרף למערכה ולעשות הכול כדי להילחם על כל נשמה ועל כל יהודי.

רחוקים, גם אם המעגלים ממש עמוסים ואנו מרגישים מיותרים, לא נוותר על מצוות שמחת חתן וכלה ונתאמץ להשתתף בכך בעצמנו. מנקים את בית הכנסת? - ניתן יד ונעזור. בחורים עומדים בדוכן תפילין? נצטרף אליהם. מפני שאם השם רוצה - אני מוכרח להיות שם, בעצמי, ולעשות את המצווה.

לצאת למלחמה!

מעבר לכך, אנו למדים מכאן הוראת דרך חשובה לעצם שליחותנו בעולם¹¹:

עמלק במלחמתו היה יכול לפגוע רק באלו מישראל שהייתה אצלם חלישות באמונה בהשם. וכמו שכתוב בפסוק (בפרשת כי תצא): "ויונב בך (רק) כל הנחשלים אחריו". דהיינו, כפירוש רש"י, "חסרים כוח מחמת חטאן, שהיה הענן פולטן". כלומר, לא היה כוח ביכולתו לפגוע באלו שנמצאו בתוך הענן, כי אם רק באלו שהיו חוצה לו.

והעניין והתוכן שבזה ברוחניות הוא בכל הדורות:

[...]ישנם יהודים שמסיבות שונות אינם בתוך הענן, סדר החיים שלהם עדיין אינו מתאים לגמרי לעת עתה להוראות התורה. ולכן יכול עמלק לגשת אליהם ולהטיל בהם ספקות וכו' באמונה ביכולת השם וקרירות בענייני קדושה כו'.

10. בשיחה עצמה, הרבי מדגיש בעיקר את חובתם ואחריותם גם של מי ששקועים 'בתוך הענן' ועומדים בדרגה רוחנית גבוהה, לצאת ולעסוק בעצמם בהפצת המעיינות ובקירוב יהודים לתורה ולמצוות. כאן הרחבנו את הדברים וקירבנו אותם להפנמה וליישום לכל אחד, ובוודאי שאת המסר עצמו אנו לומדים מתוך המבט המרום והנפלא שבו הרבי מאיר את הסיפור בתורה.

יד. אמנם זהו רק בוגע להשתתפותו במלחמה (מצד החשבון שצריך להתפלל כו'), אבל זה שהניח המלחמה עד למחר לא נחשב ל'נתעצל', כי כן צ"ל סדר המלחמה ע"פ הטבע שצריך זמן להכין א"ע למלחמה באופן מסודר (כנ"ל הערה 31 [בשיחה המקורית]).

ועפ"י י"ל דהחילוק שבין פרש"י לתיב"ע (ומכילתא) הוא, שלדעת רש"י מלחמה זו נחשבה לכתחלה כמלחמה טבעית (ורק כיון שהיו מצוה הוצרך להשתתף בזה בפועל). ולפי התיב"ע (והמכילתא [ראה לקמן ס"ח והערה 54-55 [בשיחה המקורית], החילוק בין פרש"י להמכילתא, דמהמכילתא משמע שעצם המלחמה הי' ע"פ ציווי ה') ה' עצם המלחמה גם בתחלה שלא ע"פ טבע (וראה תיב"ע כאן ש'חוטרא דאתעבידו' ב'ניסין מן קדם ה' ביד').

טו. להעיר מאברהם (לך יד, יד ואילך) שיצא בעצמו למלחמה. מיעקב ר"פ וישלח ("למלחמה" - פרש"י לב, ט בסופו).

טז. וע"פ ההלכה שפקדון גם מי שתורתו אומנתו מופסיק ומנצל (וראה בהגססן בתערה הבאה [בשיחה המקורית], ט"ז י"ד ס' רנא ס"ק ו), ואפילו בספק וס"ס (ראה טושר"ע (ודאדה"ז) אר"ח ס' שכט סע"ג. ג. שו"ע אדה"ז ס' תריח ס"ס ו).

שולחן שבת חסידי

התוועדות משפחתיות
לשולחן שבת

ה"צמיחה" והרמב"ם

מה קרה למושל שסירב לאשר את קיום מעמד ה'סיום' בבית הרמב"ם? ומהי השייכות המיוחדת של ט"ו בשבט לסיום הרמב"ם? – ה"צמיחה" שנדרשת דווקא לאחר שכבשנו את הפסגה

'סיום' מיוחד בבית הרמב"ם

ובירוקרטיה סבוכה מול משרדי הממשלה השונים כדי להבטיח את קיום המעמד.

בשנת תשמ"ח נתקלו המארגנים במכשול בלתי צפוי: מכתב רשמי שהגיע מעיר הבירה הודיע כי האישור ל'סיום' בשנה הבאה מבוטל. העילה לכך הייתה תקרית שאירעה ב'סיום' הקודם, אז שתה אחד המוסלמים שנכחו במקום מה'משקה' בעת אמירת ה'לחיים' – דבר שנחשב בעיניהם לחילול דתם.

בתגובה לבשורה המדאגה, שלחו המארגנים מכתב פ"נ לרבי, וביקשו ברכה שתהיה להם היכולת להמשיך ולמלא את רצונו ולערוך את ה'סיום' בפס למרות הגזרה. הישועה לא איחרה לבוא: זמן קצר לאחר מכן הועבר ראש העיר מתפקידו. ראש העיר החדש שמונה במקומו, כלל לא הזכיר את הפרשה ואישר את המעמד, וה'סיום' נערך כסדרו.

לקראת סיום המחזור הראשון של לימוד הרמב"ם היומי בשנת תשמ"ה, עורר הרבי לערוך חגיגות 'סיום' בכל מקום ומקום. בהתאם לכך, החליט הרב יהודא לייב רסקין, שליח הרבי למרוקו, לערוך 'סיום' מיוחד במינו: בבית בו התגורר הרמב"ם בעיר פֶס שבמרוקו.

ארגון המעמד בעיר פֶס לא היה עניין של מה בכך; הדבר דרש השגת אישורים מורכבים וסידורי אבטחה מיוחדים, אך בסופו של דבר המאמצים נשאו פרי וה'סיום' נערך כמתוכנן.

הרבי הביע קורת רוח רבה מ'סיום' זה בבית הרמב"ם, ואף חילק מבקבוק ה'משקה' ששלח הרב רסקין – אותו בקבוק שממנו אמרו 'לחיים' במהלך ה'סיום' בפס – לאלו שערכו מעמדי 'סיומים' במקומות נוספים.

הרב רסקין המשיך במסורת זו גם בשנים הבאות, כשהוא עובר בכל פעם תלאות רבות

ה"אילן" שבנו

בפירות שהוא מניב. בהתאם לכך, גם ביחס ל"עץ" שלנו, אומרים חז"ל: "מאי פירי?" [מה הם הפירות?] – "מצוות". המצוות הם הפירות בהם אנו נדרשים "לצמוח" ולהוסיף כל העת.

מבין כלל המצוות, התחלת ה"צמיחה" וההוספה צריכה להתמקד בלימוד התורה, שכן הוא זה שמביא לידי קיום כל שאר המצוות, "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה".

חמישה עשר בשבט הוא אומנם "ראש השנה לאילן", אך אנו מציינים אותו גם כ"ראש השנה" עבורנו, לתכונת ה"אילן" שקיימת גם בנו.

תכונתו המרכזית של האילן היא הצמיחה התמידית, ללא הפסקה. בהתאם לכך, גם האדם, שנמשל ל"עץ השדה", נדרש להיות כמו עץ הצומח ומתפתח תמיד.

הצמיחה של העץ באה לידי ביטוי באופן מיוחד

הגענו לפסגה?

עם ישראל ש"דומים ללבנה", הלבנה המלאה מסמלת שלמות. 'הגעה לפסגה' ונקודת שיא

הקביעות של "ראש השנה לאילן" היא ביום ה"ט" בחודש, בו מאירה הלבנה במילואה. עבורנו,

בעבודת השם.

השילוב בין ט"ו לחודש שמסמל שלמות, לבין "ראש השנה לאילן" שדורש צמיחה והתפתחות, נראה במבט ראשון כסתירה: אם הגעתי לפסגה, להיכן בדיוק עליי להמשיך ולטפס?

אך מסתבר שכאן טמון סוד הגדילה שלנו. הצמיחה של יהודי במצוות ובעבודת השם, היא אינה צמיחה אישית. זוהי צמיחה שקשורה

לקדוש ברוך הוא, שהוא אינסופי ובלתי מוגבל. וממילא גם הצמיחה והגידול הם אינסופיים. מסיבה זו, כאשר אנו מגיעים לנקודה של שלמות, ט"ו בחודש, זהו לא זמן לעצור למנוחה. להפך - עלינו לראות בהשגת שלמות זו קריאה להתחלה מחודשת, ונקודת פתיחה לעבודה חדשה, שתהיה נעלית עוד יותר מהעבודה הקודמת.

סיום והתחלה

כאשר יהודי מסיים את מחזור הלימוד ברמב"ם היומי, לאחר שהשקיע בלימוד כראוי, ואף זוכר ויודע את תוכן ההלכות, עלול הוא לחשוב שבכך כבר הגיע אל השלמות.

אך זהו בדיוק המסר של ט"ו בשבט, בו חל ה'סיום' בשנה זו: גם לאחר שמגיעים לשלמות, מתחילים שוב באופן מחודש ונעלה יותר. מתחילים שוב את לימוד הרמב"ם מהתחלה, אך ממקום גבוה יותר.

דבר זה בא לידי ביטוי בחיבור שבין סיום ספרו של הרמב"ם לבין פתיחתו:

הרמב"ם מסיים את ספרו בתיאור מצב העולם בימות המשיח, אז "לא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד". ידיעת ה' תהיה אז בתכלית השלמות, עד ש"מלאה הארץ דעה את ה', כמים

לים מכסים".

למרות זאת, מדגיש הרמב"ם כי מדובר במצב בו הנבראים "ישיגו דעת בוראם כפי כוח האדם". כלומר: זוהי שלמות ונקודת סיום רק ביחס ל"כוח האדם", כפי מה שהאדם המוגבל יכול להשיג בכוחותיו הוא. אך כיוון שיהודי קשור לקב"ה, שהוא אינסופי, זוהי עדיין אינה הפסגה. הוא יכול להתקדם ולהגיע לידיעת ה' באופן נעלה עוד יותר.

לכן, מיד לאחר הסיום מתחילים ולומדים שוב את פתיחת הספר, בהלכות יסודי התורה, העוסקות גם היא באותו עניין של ידיעת ה': "יסוד היסודות ועמוד החוכמות לידע שיש שם מצוי ראשון" - אך הפעם, מדובר ב'ידיעת ה' שהיא באופן נעלה ועמוק יותר.

"אילן" ועוד "אילן"

חלק בלתי נפרד מעניין ה"צמיחה" בעבודת ה' הוא היציאה מהמרחב האישי אל הזולת. כשם שהאילן אינו מסתפק בצמיחתו שלו אלא מניב פירות שמהם נוטעים אילנות נוספים, כך גם עלינו מוטלת האחריות לפעול עם הסובבים אותנו.

יום ט"ו בשבט קורא לנו לפעול בשני מישורים מקבילים: להוסיף בלימוד האישי שלנו, ובמקביל להשפיע על הזולת שיהפוך גם הוא ללומד תורה. השאיפה היא ליצור "שרשרת של צמיחה" - שהאדם שעליו השפענו יהפוך בעצמו למשפיע, ממש כמו אילן שממנו צומח אילן נוסף וכך הלאה. עניין זה מקבל משנה תוקף כשמדובר בלימוד

הרמב"ם היומי. זהו לימוד ייחודי שדרכו זוכים ללמוד את כל התורה כולה, ובכך מקיימים את החיוב שמביא אדמו"ר הזקן בהלכות תלמוד תורה - להקיף את הלכות התורה כולה.

עלינו לעורר בראש ובראשונה את עצמנו, אך מתוך אהבת ישראל אמיתית עלינו לפנות גם אל אלו שסביבנו, להיות מודעים לחשיבות הגדולה של לימוד "הלכות כל התורה כולה", להצטרף למעגל לומדי הרמב"ם היומי, ולהוסיף ולהעלות בקודש בכמות ובאיכות הלימוד, ובאמצעות כך "לצמוח" בלימוד התורה ובקיום המצוות כולן.

(מבוסס על שיחות שבת פרשת בשלח וט"ז שבט תשמ"ט)

לבית חב"ד, בית הכנסת, לעסק או לחוסד החינוכי
התוכן מתעדכן כל העת, בקטעים ורלוונטיים תוכן מרתק ומותאם לקהל היעד

מבצע חידוד
לארץ הודש
35% הנחה
לשנה
הראשונה

JEM ישראלי < did.li/JEM-tv < 03-3883554

לחיות עם הרבי - סביב השעון
וידאו מהרבי ברצף בכל שעות היממה

הדעת והשלום // מאמר "ויהי בשלח" – ספר המאמרים תשמ"ז

מהו עניין "פלשתים" דלעומת זה? מדוע דווקא לאחר "בשלח פרעה" צריכים להיזהר מכך? וכיצד דברי הרמב"ם בפתחת ספרו משלימים את מה שמבואר בסיום הספר? – השלום שישרור בגאולה העתידה, עקב כך ש"כולם ידעו אותי"

— ב —

השמירה מ"פלשתים" דלעומת-זה

והנה, מכיון שעל ידי עבודת הנשמה בהיותה בגוף, ועל ידי עבודת ישראל בגלות, באים לעלוי נעלה ביותר, כנ"ל, מוכן, שהעבודה היא מתוך שמחה וטוב לבב.

אמנם, אפשר שמשמחה זו, שהיא למעלה ממדידה והגבלה, יבואו לשמחה בלתי רצויה.

וזהו מה שכתוב "ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים", ד"פלשתים" הוא לשון "מבוי המפלט" שאין עליו מחצות והגבלות, והוא ענין שמחה של חוללות וכו'.

דמכיון שהעבודה היא מתוך שמחה וטוב לבב, לכן צריך עזרה מלמעלה שיהיה "ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים", שלא יהיה בבחינת "פלשתים" דלעומת-זה.

"פלשתים" בצד הקדושה - בלי כל הגבלה ומנגד

ואין הפוננה שמטעם זה נעשית העבודה במדידה והגבלה, אלא, שאף על פי כן העבודה היא למעלה ממדידה והגבלה, אלא שהוא באפן "פלשתים" דקדשה, למעלה ממדידה והגבלה דקדשה.

שהוא מה שאחר כך באו ל"ארץ טובה ורחבה", רחבה בתכלית ההרחבה, למעלה מכל מדידה והגבלה.

ויש להוסיף, דלא רק שישנו העבודה שלמעלה ממדידה והגבלה גם בקדשה, אלא יתרה מזו, שהעבודה שלמעלה ממדידה והגבלה דקדושה, הוא באפן כזה שאין שם אפלו מציאות של מנגד [כלומר: בלי כל מגבלה כלל].

וכמבאר בענין "פדה בשלום נפשי"⁸, שאמתית

— א —

"בשלח פרעה" – העלייה הגדולה שאחר הירידה

"ויהי בשלח פרעה את העם [ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא. כי אמר אלקים פן ינחם העם בראתם מלחמה וישבו מצרימה] גו'".

ומבאר ב"תורה אור"¹, דהנה, על ישראל בגלות מצרים כתיב: "וזרעתיה לי בארץ". ואמרו רז"ל: "אדם זורע כור (קב) להוציא כמה כורים". ועל דרך זה הוא בענין ה"זריעה" ד'ישראל בגלות מצרים, וכן בשאר הגלויות, שהוא בשביל התוספת, הרבוי והעליה שנעשית על ידי הגלות.

וזהו ענין "בשלח פרעה את העם", דכשירדו ישראל למצרים היו רק שבועים נפש, ואחר כך על ידי גלות מצרים, "בשלח פרעה את העם", היו בבחינת תוספת, רבוי ועליה.

ותמורת זה שבתחלת הירידה למצרים כתיב: "ירד ירדנו", ירידה למטה מירידה, הרי העליה ממצרים היא בתכלית העלוי, כמו שכתוב: "אנכי אעלה גם עלה", עליה אחר עליה.

וזהו גם ענין "בשלח פרעה", דעל ידי הירידה לבחינת "פרעה" דלעומת-זה באים אחר כך לענין הכי נעלה שב"פרעה" [שבצד הקדשה], מלשון "בה אתפריעו כל נהורין עלאין"⁶ [= 'בו מתגלים כל האורות העליונים']. תכלית גלוי האור האלוקי.

וכשם שהוא בירידה לגלות, שהיא לצרך עליה, על דרך זה הוא גם בכללות ענין ירידת הנשמה לגוף, שגם ירידה זו היא לצרך עליה. דעל ידי ירידתה למטה, והעבודה בקיום התורה והמצוות, באה לעליה ביותר.

1. פרשתנו סא, א.

2. הושע ב, כה.

3. פסחים פו, ב.

4. מקץ מג, כ.

5. ויגש מו, ד.

6. ראה זוהר ח"א ר, א.

7. שמות ג, ח.

8. שערי תשובה מט, א ואילך.

ענין השלום הוא כְּאִשֶּׁר אין מְצִיאוֹת שֶׁל מִנְגָד כָּלֵל, שֶׁזֶה יִהְיֶה בְּבִיאת מְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ, שֶׁשְּׁלֹום וְשָׁקֵט יִהְיֶה בְּיָמָיו, הֵינּוּ אֲמִתִּית הַשְּׁלֹום.

זֶהוּ "וַיְהִי בְשִׁלַּח פְּרָעָה אֶת הָעָם וְלֹא נָחַם אֱלֹקִים דָּרָךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים גּו'", דִּאֲחֲרֵי הִירִידָה לְגִלּוֹת בָּאִים אַחֵר כֹּךְ לְהַעֲלוֹי דְּ"בִשְׁלַח פְּרָעָה אֶת הָעָם" כִּנֵּל, וְאַחֵר כֹּךְ בָּאִים לְ"אֶרֶץ טֹבָה וְרַחֲבָה" בְּאִפֹּן דְּ"לֹא נָחַם דָּרָךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים", שְׁאִין כָּלֵל מְצִיאוֹת שֶׁל מִנְגָד, אֲלֵא שִׁיְהִי תַכְלִית שְׁלֵמוֹת הַשְּׁלֹום, כְּמוֹ שִׁיְהִי לְעֵתִיד לְבֹא.

— ג —

לעתידי לבוא ישרור שלום, כיוון שאז תהיה לכולם "דעת" באלוקות

ובאור הענין בפרטיות יותר, יובן על פי מה שכתב הרמב"ם בסיום ספרו: "ובאותו הזמן (דלעתידי לבוא) לא יהיה שם לא רעב ולא מלחמה ולא קנאה ותחרות, שהטובה תהיה משפעת הרבה, וכל המעדנים מצויין כעפר, ולא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד. ולפיכך יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים, וישיגו דעת בוראם כפי כח האדם, שנאמר "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

דיש לומר, שמזה מובן [מה היא] שלמות ענין השלום שיהיה לעתיד לבוא:

שיהיה שלום בפשטות - "לא מלחמה ולא קנאה ותחרות",

ויהיה עסק כל העולם כולו "לדעת את ה'", שזה כולל את כל באי עולם. אבל ידיעת כל באי עולם תהיה בממלא כל עלמין [האור האלוקי כפי שהוא בהתאמה לעולמות], מה שאין כן ישראל יהיו "יודעים דברים הסתומים" וישיגו דעת בוראם כו', גם בבחינת סובב כל עלמין [האור האלוקי כפי שהוא למעלה מן העולמות].

ועל ידי ידיעה זו, יהיה ענין השלום בתכלית השלמות.

כמו שכתב הרמב"ם לפני זה, שאז תהיה עבודת ה' של כלם ביחד, שנאמר: "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה, לקרא כלם בשם ה' ולעבדו שכם אחד".

ויש לומר הבאור בזה, על פי דיוק הלשון "לדעת את ה'", "דעת" דוקא:

דענין ה"דעת" מבאר בספר תניא קדישא¹⁰ שהוא "לשון התקשרות והתחברות, שמקשר דעתו בקשר אמיץ וחזק מאד ויתקע מחשבתו בחזק כו'. ועל כן הדעת הוא קיום המדות כו' פרוש אהבה וענפיה ויראה וענפיה", דאהבה ויראה הם השרש לרמ"ח מצוות עשה ושם"ה מצוות לא תעשה.

ומזה נמצא, דעל ידי שיהיה ענין ה"דעת את ה'" לעתיד לבוא בשלמות, הרי זה יביא לקיום כל התורה ומצוות בשלמות. ועל דרך זה קיום שבע מצוות בני נח אצל באי עולם בשלמות.

ולפיכך יהיה אז ענין השלום בתכלית השלמות, [לעבדו כלם] שכם אחד".

— ד —

ה' הוא אמיתת המציאות של כל הנבראים, לכן "כולם ידעו אותו"

ולהבין איך אפשר להיות ידיעת ה' על ידי כל באי עולם?

יובן זה על פי מה שכתב הרמב"ם בתחלת ספרו: "יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון והוא ממציא כל נמצא, וכל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם [וכלשון הרמב"ם - "מצורה הראשונה, עד יתוש קטן שיהיה בטבור הארץ"] לא נמצאו אלא מאמתת המצאו".

וענין זה, ש"כל הנמצאים לא נמצאו אלא מאמתת המצאו", מבאר הרמב"ם אחר כך בפרטיות יותר, שזה כולל את כל ה"גלגלים" [מערכת גרמי השמים], ולמטה מזה את הארבע יסודות אש רוח מים עפר, שהכל נמצא מאמתת המצאו.

ועל פי זה מובן איך אפשר להיות בכל העולם כלו ידיעת ה' - מכיון שהכל נמצא מאמתת המצאו, הרי אמיתת מציאותם - הוא אמתת המצאו. לכן אפשר להיות אצלם ידיעת ה'.

ויהי רצון שכן תהיה לנו בקרוב ממש, שיקום היעוד שברמב"ם שם, והינו הן היעודים הגשמיים ד"מעדנים כעפר", והן היעודים הרוחניים ד"מלאה הארץ דעה את ה'", ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר¹¹, וכמו שכתוב בשירת הים, "ה' מלאך לעלם ועד", ולפני זה "מקדש ה' כוננו ידיך", בבנין בית המקדש השלישי, במהרה בימינו ממש.

10. סוף פרק ג.

11. ישעיה מ, א.

9. צפניה ג, טו.

שבת קודש פרשת בשלה

יג שבט

קריאת ה'שירה'

- בזמן קריאת השירה עומדים¹. הרבי נהג לעמוד ולהפנות את פניו לכיוון ספר התורה, מקריאת הפסוק "ויושע ה'..." עד סיום פסוקי שירת מרים.
- חלק מסופי הפסוקים בשירה, קוראים בניגון מיוחד. אלו הם הפסוקים שבהם קוראים כך לפי מנהגנו²: "והמים להם חומה מימנם ומשמאלם" **השני בלבד** (פרק יד, פסוק כט); "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (יד, לא); בשירה עצמה ("אז ישיר"), בכל פסוק שבו מוזכר שם השם (א, ב, ג, ו, יא, טז, יז, יח, יט), וכן ב"נהלת בעז אל נווה קודשך" (פסוק יג); וכן ב"סוס ורוכבו רמה בים" בשירת מרים (טו, כא).
- בפסוק טז בשירת הים, בקריאת המילים "מקדש השם כוננו ידיך" - צריך להטעים בצורה מודגשת את המילה "מקדש" בטעם זקף-גדול ולעשות הפוגה קצרה אחריה, לפני שממשיכים וקוראים "השם".
- בסוף הפרשה קוראים "תמחה את זכר עמלק", גם בעליית שביעי וגם במפטיר³. בעל הקורא צריך גם לדייק לקרוא את המילה בשתי הפעמים בטעם המתאים - מונח. מי שקורא בהגייה ספרדית או 'ישראלית', שלא מבדילה בין צירה לסגול, לא יחזור על המילה "זכר" פעמיים.
- לא מכים בידיים או ברגליים לשמיעת "עמלק"⁴.

מנהגי שבת שירה

- נוהגים לאכול בשבת זו דייסת כוסמת⁵.
- המהר"ל מפראג הנהיג שהמלמדים וההורים יאספו את הילדים בשבת שירה בחצר בית הכנסת ויספרו להם את סיפור קריעת ים סוף, כיצד שרו הציפורים וצפצפו בשעה שמשה וכל בני ישראל שרו את שירת הים, והילדים הקטנים קטפו פירות מהעצים שגדלו בנס בים והאכילו בהם את הציפורים - ולזכר זה ייתנו

לילדים דייסה שישימו אותה לפני התרגולים והציפורים⁶. בפועל איננו נוהגים כך⁷, אך הרבי הורה לספר על כך לילדים ולילדות⁸, ובמיוחד לנטוע בהם בעזרת הסיפור מידה טובה של רחמנות על בעלי החיים.

יום ראשון

יד שבט

- במנחה לא אומרים תחנון.
- הלילה (בין ראשון לשני), במשך כל הלילה, הוא המועד האחרון בו ניתן לקדש את הלבנה.

יום שני

טו שבט

- היום לא אומרים תחנון⁹.
- אוכלים, כל אחד בביתו עם המשפחה¹⁰, פירות עץ משובחים מסוגים שונים¹¹. אוכלים במיוחד פירות שהשתבחה בהם ארץ ישראל - ענבים, תאנים, רימונים, זיתים ותמרים¹². וכן נוהגים לאכול חרובים, שכפי סיפורי חז"ל קשורים במיוחד לניסים¹³. נוהגים לאכול כמות המספקת עבור חיוב ברכה אחרונה¹⁴.
- בט"ו בשבט ובמהלך הימים הבאים יש לערוך כינוסים, ובפרט כינוסים של ילדי צבאות השם לפני בר ובת מצווה¹⁵. וכן יש להוסיף באהבת ישראל ובצדקה, ולהסביר לילדים את המשמעות של מנהג אכילת הפירות בט"ו בשבט¹⁶.

סיום הרמב"ם

- היום מסיימים את מחזורי הלימוד בספר ה'יד החזקה' של הרמב"ם. הלומדים שלושה פרקים ליום, וכן לומדי ספר המצוות להרמב"ם, מסיימים את המחזור ה'45', והלומדים פרק אחד ליום מסיימים את המחזור ה'15'.

6. ספר-השיחות תש"ב עמ' 73.

7. היכל-מנחם ח"ב עמ' לו.

8. ספר-השיחות תשמ"ט ח"א עמ' 222.

9. לוח כולל חב"ד וספר המנהגים עמ' 16. ע"פ סידור אדמו"ר הזקן.

10. ספר השיחות תשמ"ט ח"א עמ' 209.

11. מג"א או"ח קלא ס"ק טו. השלמה לשו"ע אד"ה שם ס"ח. וראה שיחת ליל ט"ו בשבט תשל"ט ס"ח. ש"פ בשלח תש"מ ס"ו. 'תורת מנחם - התועודיות' תשד"מ ח"ב עמ' 914.

12. ספר השיחות תנש"א ח"א עמ' 300. תשנ"ב ח"א שם. 'כפר חב"ד' גיליון 1031 עמ' 35.

13. תענית כד, סע"ב. ספר השיחות תנש"א ח"א שם.

14. 'התועודיות' תשד"מ ח"ב עמ' 914.

15. 'תורת מנחם - התועודיות' תשד"מ ח"ב עמ' 892. ספר-השיחות תשמ"ח ח"א עמ' 241.

16. שם עמ' 222 ובהערות. וראה בהתועודיות תשמ"ח ח"ד עמ' 2120, תשמ"ח ח"ד עמ' 376, תנש"א ח"א עמ' 24 ועוד.

1. ספר-המנהגים עמ' 31. לוח כולל-חב"ד.

2. כן הוא בהקלטת קרה"ת של הבעל-קורא, הרה"ח ר' מרדכי שוסטערמאן ע"ה.

3. ספר-המנהגים שם, ובמנהגי פורים בעמ' 72. וראה שם הערת הרבי בארובה.

4. ראה 'התקשרות' גיליון קט עמ' 18. ראה גם מראי מקומות שנשמנו ב'ליקוט יוסף - פורים' עמ' קי הערה יא.

5. ספר-המנהגים עמ' 72. לוח כולל-חב"ד. היום-יום יז בטבת.

- יש להשתדל ללמוד הוראה בעבודת ה' מתוכן שיעור הלימוד היומי²⁷.
- בעת דרשה והתוועדות וכיוצא בזה, צריך לחפש ולשלב בדרשה הוראה משיעורי הלימוד היומיים, כולל השיעור ברמב"ם²⁸.
- **זמן הלימוד:** יש להשתדל לסיים את הלימוד טרם רדת החשכה. מי שלא הספיק, ישתדל לסיים עד חצות, ולפחות עד עלות השחר²⁹.
- מי שצריך להשלים את שיעורי הלימוד של הימים הקודמים, ילמד קודם כל את השיעור היומי, ורק לאחר מכן ישלים את השיעורים הקודמים³⁰.
- **עריכת ה'סיום':** את סיום מחזור הלימוד יש לערוך ברוב עס, בפאר והדר ובשמחה³¹.
- אם נדרש לאחר את זמן עריכת הסיום כדי לאפשר את קיומו באופן הראוי, ניתן לדחותו לימים הבאים³², אך לא להקדימו לפני סיום הלימוד בפועל³³.
- תכף לאחר קריאת הסיום - ההלכה האחרונה, מתחילים את המחזור החדש, בלימוד ההלכה הראשונה של הלכות יסודי התורה³⁴.
- יש להשתדל שבעת הסיום יאמרו 'הדרן' - דרשה תורנית³⁵. ויש להפיץ קבצים מהודרים ובהם חידושי תורה שנאמרו בעת הסיומים³⁶.
- גם מי שעדיין אינו לומד את השיעור היומי, צריך להשתתף בסיום³⁷.
- יש לערוך 'סיום' בכל עיר, חוג ובבית כנסת וכדומה ככל שניתן³⁸, וכן להשפיע על אחרים להשתתף בסיום³⁹, כדי לצרף עוד יהודים ללימוד.
- גם מי שמשותף בסיום במקום אחד, ישתדל להשתתף בסיומים הנערכים במקומות נוספים⁴⁰.
- יש לערוך 'סיומים' גם בסיום כל ספר מארבעה-עשר ספרי הרמב"ם⁴¹, וכן בסיום כל 'הלכות' - סדרת פרקים בנושא מסוים⁴².

- **תקנת הלימוד:** מסלול א - לימוד שלושה פרקים בכל יום; מסלול ב - לימוד פרק אחד בכל יום; מסלול ג - לימוד בספר המצוות להרמב"ם, בנושאי השיעור היומי.
- המסלול העיקרי הוא בלימוד של שלושה פרקים בכל יום. רק מי שאינו יכול להצטרף למסלול זה⁴³, ילמד פרק אחד ליום, או לפחות את השיעור היומי בספר המצוות⁴⁴.
- הנשים תלמדנה את השיעור בספר המצוות. אך מי שיש לה פנאי יכולה ללמוד גם כפי המסלולים האחרים⁴⁵.
- הילדים ילמדו את השיעור בספר המצוות. ואף הקטנים, שאינם שייכים ללימוד, יש להסביר להם בצורה מתאימה את המצווה היומית בספר המצוות⁴⁶.
- יש להשתדל שכמה שיותר יהודים, אנשים נשים וטף, יצטרפו ללימוד הרמב"ם, בהתאם לאחד המסלולים⁴⁷.
- **אופן הלימוד:** בפעם הראשונה בה לומדים את הרמב"ם צריך להתמקד בלימוד תוכן ההלכות בפשטות. בפעמים הבאות ניתן להעמיק באופנים שונים⁴⁸.
- לפחות הלכה אחת או פרט אחד מתוך השיעור היומי, יש ללמוד בעיון והעמקה, מתוך הספרים המבארים את דברי הרמב"ם. אלו ששייכים לזה ילמדו זאת באופן של עיון ופלפול בעצמם⁴⁹.
- רצוי לקבוע שיעור לימוד ברבים, ולפחות לימוד בחברותא, ללימוד השיעור היומי⁵⁰.
- מזמן לזמן צריכה להיות הוספה בלימוד. אלו שלומדים פרק אחד ליום ישתדלו להוסיף, ולהתחיל ללמוד שלושה פרקים ליום. ואלו שלומדים שלושה פרקים ישתדלו להוסיף במספר ההלכות אותן הם לומדים בעיון, כל אחד לפי יכולתו⁵¹.
- בעת התחלת מחזור לימוד חדש, יש להוסיף באיכות הלימוד ביחס למחזור הקודם⁵².

27. שיחת פרשת תז"מ תש"נ.
28. שיחת שבת פרשת נח תשמ"ט.
29. שיחת שבת פרשת וארא תשמ"ט.
30. שיחת שבת פרשת בשלח תשמ"ו.
31. שיחת שבת פרשת לך לך תנש"א.
32. שיחת שבת פרשת בשלח תשמ"ו.
33. שיחת שבת פרשת וארא תשמ"ח.
34. שיחת שבת פרשת צו תשמ"ו.
35. שיחת שבת פרשת בה"ב תשמ"ה.
36. שיחת ל"ג בעומר תשמ"ה.
37. שיחת שבת פרשת חיי שרה תש"נ.
38. שיחת מוצאי כ' טבת תשמ"ט.
39. שיחת שבת פרשת וארא תשמ"ט ועוד.

17. שיחת שבת פרשת תצוה תשמ"ה.
18. שיחת ליל כ' טבת תשמ"ט, ועוד.
19. שיחת כ"ה אייר תשמ"ז.
20. לקו"ש חלק כז, עמ' 234.
21. שיחת אחרון של פסח תשד"מ.
22. שיחת יום ב' דהג השבועות תשד"מ.
23. שיחת אחרון של פסח תשד"מ. שיחת שבת פרשת ויקרא תשמ"ה.
24. שיחת שבת פרשת תשא תשמ"ט.
25. שיחת שבת פרשת שמ"ט תשמ"ט.
26. שיחת שבת פרשת וארא תשמ"ח. ליל כ' טבת תשמ"ט.

יג שבט

תש"ב

נפטרה הרבנית שטערנא שרה, אשת אדמו"ר הרש"ב, בשבת בבוקר, בהיותה בת שמונים ושלוש.

לפני התפילה אמרה הרבנית: "היום שבת שירה, והתפילה צריכה להיות אחרת". באמצע התפילה, כשהגיעה ל"נשמת כל חי", השיבה את נשמתה אל האלוקים, כשסידור התפילה בידיה.

בנה, אדמו"ר הריי"צ, שהה באותה עת בשיקגו, והלוויה התעכבה עד ששב לניו יורק, ביום שני ט"ו בשבט. הרבנית נטמנה בסמוך ל"אוהל" הקדוש, בחלקת חב"ד בבית העלמין מונטיפיורי.

אדמו"ר הריי"צ ייסד את רשת בתי הספר "בית שרה", על שמה.

יד שבט

תקס"ח

חתונת הרבנית ברכה, בתו של אדמו"ר האמצעי, עם הרב החסיד ר' יונה מז'יטומיר. אדמו"ר הזקן, סבה של הכלה, נכח בחתונה ואמר מאמרי חסידות.

טו שבט

תקמ"ח

נולד הגאון החסיד ר' נחמיה גינצבורג מדוברובנה, בעל ה"דברי נחמיה".

אביו, הרב הגאון ר' אברהם בירך, היה חתנו של הרב הקדוש רבי חיים אברהם, בנו של אדמו"ר הזקן.

ה"דברי נחמיה" היה תלמיד מובהק של אדמו"ר הזקן, וחברו - ומאוחר יותר חסידו - של אדמו"ר הצמח צדק, שאמר עליו כי "בכוחו לפעול חדשות (התחדשות) בתורה".

בשנת תרי"ב, ביום שבו מלאו לו שישים

וארבע שנים, נפטר. במשך כל הלילה למד וענה לשאלות הלכתיות, בבוקר שמע בחדרו "ברכו" ו"קדושה" מהמניין הסמוך, ואחרי התפילה נפטר בפתאומיות.

תר"כ

אדמו"ר הצמח צדק התחיל בכתיבת ספר תורה בחדרו, לקראת לידתו של נכדו אדמו"ר הרש"ב, בעקבות חלום שחלמה הרבנית רבקה, כלתו של אדמו"ר הצמח צדק ואימו של אדמו"ר הרש"ב.

ת"ש

הרב הגאון החסיד רבי לוי יצחק שניאורסון, אביו של הרבי, יצא מבית הסוהר ונשלח לגלות בעיר צ'יאלי בקזחסטן במסע שנמשך חמישה ימים.

השלטונות ביקשו להתנכל לו, ולכן שלחו אותו לעיירה הנידחת, שהייתה ממוקמת בלב מדבר ענק עם ביצות. מזג האוויר שם היה קשה מאד, ומחלות מסוכנות התפשטו באזור.

רבי לוי יצחק שהה שם למעלה מארבע שנים, עד מספר חודשים לפני פטירתו.

תשל"א

הרבי יוצא בקריאה "לכבוש את העולם על ידי לימוד התורה".

תשמ"ח

ההתוועדות האחרונה של הרבי בימות החול. מאז התוועד הרבי רק בשבתות ובחגים, אך אמר שיחות רבות בימי החול בעמידה ליד ה'סטנדר'.

טז שבט

תרכ"ט

נפטר הרב הקדוש ר' ברוך שלום שניאורסון, בנו בכורו של אדמו"ר הצמח צדק וסב סבו של הרבי. נפטר בגיל שישים ושתיים, ונטמן בתוך אוהל אביו בלויבאוויטש.

שניים מקרא ואחד תרגום

מוקדש לע"נ הרה"ת ר' מנחם מענדל הכהן ב"ר הרה"ת יהושע זעליק
הכהן ע"ה ומרת גאלדא בת הרה"ת מרדכי ירחמיאל חיים לימא ע"ה

באורחא וליקיא בעמודא דאשתא לאנהרא להון
למיזל ביממא ובליקיא: כב לאימיש עמוד
הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם:
לאימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה
לפני העם: לא עדי עמודא דעננא ביממא ואף
לא עמודא דאשתא בליקיא קדם עמא: פ
א וידבר יהוה אל־משה לאמר: וידבר יהוה
אל־משה לאמר: ומליל יי עם משה למימר:
ב דבר אל־בני ישראל וישבו ויחננו לפני פי
החיות בין מגדל ובין הים לפני בעל צפן נכחו
תחנו על־הים: דבר אל־בני ישראל וישבו ויחננו
לפני פי החיות בין מגדל ובין הים לפני בעל צפן
נכחו תחנו על־הים: מליל עם בני ישראל
ויתובנו וישרון קדם פום חירתא בין מגדול ובין
ימא קדם בעיל צפון לקבלה תשרון על ימא:
ג ואמר פרעה לבני ישראל נבכים הם בארץ
סגר עליהם המדבר: ואמר פרעה לבני ישראל
נבכים הם בארץ סגר עליהם המדבר: וימר
פרעה על בני ישראל מערבלין אנון בארץ
אחד עליהן מדברא: ד וחזקתי את־לב־פרעה
ורדף אחריהם ואפכרה בפרעה ובכל־חילו
וידעו מצרים כִּיאני יהוה ויעשו־כן: וחזקתי
את־לב־פרעה ורדף אחריהם ואפכרה בפרעה
ובכל־חילו וידעו מצרים כִּיאני יהוה ויעשו־כן:
ואתקף ית לבא דפרעה וירדף בתריהון ואתיקר
בפרעה ובכל משריתה וידעון מצראי ארי אנא
יי ועבדו כן: ה ויגד למלך מצרים כי ברח
העם ויחפד לבב פרעה ועבדיו אל־העם
ויאמרו מה־זאת עשינו כִּישלחנו את־ישראל
מעבדנו: ויגד למלך מצרים כי ברח העם ויחפד
לבב פרעה ועבדיו אל־העם ויאמרו מה־זאת
עשינו כִּישלחנו את־ישראל מעבדנו: ואתחנא
למלכא דמצרים ארי אזל עמא ואתהפיד לבא

ו ויהי בשלח פרעה את־העם ולא־נחם
אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי |
אמר אלהים פנינחם העם בראתם מלחמה
ושבו מצרימה: ויהי בשלח פרעה את־העם
ולא־נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב
הוא כי | אמר אלהים פנינחם העם בראתם
מלחמה ושבו מצרימה: ויהי כד שלח פרעה ית
עמא ולא דברנון יי ארח ארעא פלשתאי ארי
קריבא הוא ארי אמר יי דילמא יזועון עמא
במחזיהון קרבא ויתובנו למצרים: ויפב
אלהים | את־העם דרך המדבר ים־סוף
וחמשים עלו בני־ישראל מארץ מצרים: ויפב
אלהים | את־העם דרך המדבר ים־סוף וחמשים
עלו בני־ישראל מארץ מצרים: ואסתר יי ית עמא
ארח מדברא ימא דסוף ומזרזין סליקו בני
ישראל מארעא דמצרים: וינקח משה את־
עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את־בני
ישראל לאמר פקד ופקד אלהים אתכם
והעליתם את־עצמותי מזה אתכם: ונקח משה
את־עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את־בני
ישראל לאמר פקד ופקד אלהים אתכם והעליתם
את־עצמותי מזה אתכם: ואסיק משה ית גרמי
יוסף עמה ארי אומא אומי ית בני ישראל
למימר מדבר דכיר יי יתכון ותסקון ית גרמי
מבא עמכון: כ ויסעו מספת ויחננו באתם
בקצה המדבר: ויסעו מספת ויחננו באתם בקצה
המדבר: ונטלו מספות ושרו באתם בסטר
מדברא: כא ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד
ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר
להם ללכת יומם ולילה: ויהוה הלך לפניהם
יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש
להאיר להם ללכת יומם ולילה: ויי מדבר
קדמיהון ביממא בעמודא דעננא לדברותהון

דַּפְרָעָה וְעַבְדוּהִי לַעֲמָא וְאָמְרוּ מָא דָּא עַבְדָּנָא
 אַרִי שְׁלַחְנָא יְתֵי יִשְׂרָאֵל מִפְּלַחְנָא: וַיֹּאמֶר
 אֶת־רַכְבּוֹ וְאֶת־עָמּוֹ לָקַח עִמּוֹ: וַיֹּאמֶר אֶת־רַכְבּוֹ
 וְאֶת־עָמּוֹ לָקַח עִמּוֹ: וְטָקִים יְתֵי רַתְפָּה וְיְתֵי עַמָּה
 דְּבַר עַמָּה: וַיִּקָּח שְׁשִׁי־מֵאוֹת רַכָּב בַּחוּר וְכָל
 רַכָּב מִצְרִים וְשָׁלֹשׁ עַל־כֶּלֶף: וַיִּקָּח שְׁשִׁי־מֵאוֹת
 רַכָּב בַּחוּר וְכָל רַכָּב מִצְרִים וְשָׁלֹשׁ עַל־כֶּלֶף:
 וַדְּבַר שֵׁת מֵאָה רַתְפִּין בַּחֲרִין וְכָל רַתְפִּי מִצְרָאִי
 וְגַבְרִין מִמֶּנּוּ עַל פְּלַחְוִין: ה וַיַּחְזֹק יְהוָה אֶת־לֵב
 פָּרְעֹה מִלֶּךְ מִצְרַיִם וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ בֵּד רַמָּה: וַיַּחְזֹק יְהוָה
 אֶת־לֵב פָּרְעֹה מִלֶּךְ מִצְרַיִם וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ בֵּד רַמָּה: וְתַקִּיף יְיָ יְתֵי
 לְבָא דַּפְרָעָה מִלְּפָא דְּמִצְרַיִם וַיִּדְּף בְּתַר בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נָפְקוּ בְּרִישׁ גְּלִי:

שׁ י וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם וַיִּשְׁיגּוּ אוֹתָם
 חֲנִיּוֹת עַל־הֵימָּה כְּלִיסוֹם רַכָּב פָּרְעֹה וּפְרָשָׁיו
 וַחֲיִילוֹ עַל־פִּי הַחַיֹּת לִפְנֵי כַּעַל צֶפֶן: וַיִּרְדְּפוּ
 מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם וַיִּשְׁיגּוּ אוֹתָם חֲנִיּוֹת עַל־הֵימָּה
 כְּלִיסוֹם רַכָּב פָּרְעֹה וּפְרָשָׁיו וַחֲיִילוֹ עַל־פִּי הַחַיֹּת
 לִפְנֵי כַּעַל צֶפֶן: וַיִּדְּפוּ מִצְרָאִי בְּתַרְיָהוֹן וְאַדְבִּיקוּ
 יְתָהוֹן כַּד שָׁרֹן עַל יָמָא כָּל סוֹסוֹת רַתְפִּי פָּרְעָה
 וּפְרָשָׁוְהִי וּמִשְׁרִיתָהּ עַל פּוֹם חִירְתָּא קָדָם כַּעֲלִי
 צֶפֶן: וּפָרְעָה הִקְרִיב וַיִּשְׂאוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־
 עֵינֵיהֶם וַהֲגָה מִצְרַיִם א נָסַע אַחֲרֵיהֶם וַיִּירָאוּ
 מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה: וּפָרְעָה
 הִקְרִיב וַיִּשְׂאוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵינֵיהֶם וַהֲגָה
 מִצְרַיִם א נָסַע אַחֲרֵיהֶם וַיִּירָאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ
 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה: וּפָרְעָה קָרַב וַזְּכָפוּ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל יְתֵי עֵינֵיהֶן וְהָא מִצְרָאִי נָטְלִין בְּתַרְיָהוֹן
 וַדְּחִילוֹ לְחָדָא וַזְּעִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קָדָם יְיָ:
 י וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה הַמַּבְלִי אִינְךָ קְבָרִים בְּמִצְרַיִם
 לְקַחְתָּנוּ לְמוֹת בְּמִדְבָּר מִהֲזֹאת עָשִׂיתָ לָנוּ
 לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם: וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה הַמַּבְלִי אִינְךָ

קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לְמוֹת בְּמִדְבָּר מִהֲזֹאת
 עָשִׂיתָ לָנוּ לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם: וַאֲמָרוּ לְמֹשֶׁה
 הַמַּדְלִית קְבָרִין בְּמִצְרַיִם דְּבִרְתָּנָא לְמִמַּת בְּמִדְבָּרָא
 מָא דָּא עַבְדָּתָא לָנָא לְאַפְקוּתָנָא מִמִּצְרַיִם:
 י הֲלֹא־זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבְרָנוּ אֵלֶיךָ בְּמִצְרַיִם
 לֵאמֹר חֲדַל מִמֶּנּוּ וְנַעֲבֹדָה אֶת־מִצְרַיִם כִּי טוֹב
 לָנוּ עֲבַד אֶת־מִצְרַיִם מִמָּוְתָנוּ בְּמִדְבָּר: הֲלֹא־זֶה
 הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבְרָנוּ אֵלֶיךָ בְּמִצְרַיִם לֵאמֹר חֲדַל
 מִמֶּנּוּ וְנַעֲבֹדָה אֶת־מִצְרַיִם כִּי טוֹב לָנוּ עֲבַד
 אֶת־מִצְרַיִם מִמָּוְתָנוּ בְּמִדְבָּר: הֲלֹא דִין פְּתָנָמָא דִּי
 מִלְּלָנָא עָמְדָּ בְּמִצְרַיִם לְמִימַר שְׂבוּכָא מִנָּא וְנִפְלַח
 יְתֵי מִצְרָאִי אַרִי טַב לָנָא דְּנִפְלַח יְתֵי מִצְרָאִי
 מִדְּנִמּוֹת בְּמִדְבָּרָא: י וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הֵעָם
 אֶל־תִּירְאוּ הַתִּיַּצְבוּ וַיִּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה
 אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר רָאִיתֶם אֶת־
 מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ לְרֹאתָם עוֹד עַד־עוֹלָם:
 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הֵעָם אֶל־תִּירְאוּ הַתִּיַּצְבוּ וַיִּרְאוּ
 אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר
 רָאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ לְרֹאתָם עוֹד
 עַד־עוֹלָם: וַאֲמַר מֹשֶׁה לַעֲמָא לֹא תִדְחִלוּן
 אֲתַעֲתְדוּ וַחֲזוּ יְתֵי פּוֹרְקָנָא דִּי דִּיעְבַּד לְכוּן יוֹמָא
 דִּין אַרִי כְּמָא דְּחִזִּיתוּן יְתֵי מִצְרָאִי יוֹמָא דִּין לֹא
 תוֹסְפוּן לְמַחֲזִיחֵיהוֹן עוֹד עַד עָלְמָא: י הֲיֹהוּ יִלְחָם
 לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן: יְהוָה יִלְחָם לָכֶם וְאַתֶּם
 תַּחֲרִשׁוּן: יְיָ יִגִּית לְכוּן קָרַב וְאַתֶּן תִּשְׁתַּקּוּן: פ
 שְׁלִישׁ י וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מִהֲתַצַּעַק אֵלַי
 דְּבַר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּפְעוּ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
 מֹשֶׁה מִהֲתַצַּעַק אֵלַי דְּבַר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּפְעוּ:
 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה קְבָלִית צְלוֹתְךָ מִלִּיל עִם בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלֹן: י וְאַתָּה הָרָם אֶת־מִטְוֶה וְנִמְטָה
 אֶת־יֶדְךָ עַל־הֵימָּה וּבִקְעָהּ וַיִּבְאוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 בְּתוֹךְ הַיָּם בִּיבֻשָּׁה: י וְאַתָּה הָרָם אֶת־מִטְוֶה וְנִמְטָה
 אֶת־יֶדְךָ עַל־הֵימָּה וּבִקְעָהּ וַיִּבְאוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 בְּתוֹךְ הַיָּם בִּיבֻשָּׁה: וְאַתָּה טוֹל יְתֵי חֲטָרְךָ וְאַרְיִים יְתֵי יָדְךָ

על ימא ובזעוהי ויעלון בני ישראל בגו ימא
 ביששתא: ^ז ואני הנני מחזק את־לב מצרים
 ויבאו אחריהם ואפבדה בפרעה ובכל־חילו
 ברכבו ובפרשיו: ואני הנני מחזק את־לב מצרים
 ויבאו אחריהם ואפבדה בפרעה ובכל־חילו ברכבו
 ובפרשיו: ואנא הא אנא מתקף ית לבא דמצראי
 ויעלון בתריהון ואתינקר בפרעה ובכל משריתה
 בתכופיה ובפרשוהי: ^י וידעו מצרים כִּי־אני
 יהוה בהפכדי בפרעה ברכבו ובפרשיו: וידעו
 מצרים כִּי־אני יהוה בהפכדי בפרעה ברכבו
 ובפרשיו: וידעון מצראי ארי אנא ^י באתינקרתי
 בפרעה בתכופיה ובפרשוהי: ^י וישע מלאך
 האלהים ההלך לפני מחנה ישראל וילך
 מאחריהם וישע עמוד הענן מפניהם ויעמוד
 מאחריהם: וישע מלאך האלהים ההלך לפני
 מחנה ישראל וילך מאחריהם וישע עמוד הענן
 מפניהם ויעמוד מאחריהם: ונטל מלאכא ד^י
 דמדבר קדם משריתא דישראל ואתא מבתריהון
 ונטל עמודא דעננא מן קדמיהון ושרא
 מבתריהון: ^כ ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה
 ישראל ויהי הענן והחשך ויאר את־הלילה ולא
 קרב זה אליזה כל־הלילה: ויבא בין מחנה
 מצרים ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחשך ויאר
 את־הלילה ולא־קרב זה אליזה כל־הלילה: ועל
 בין משריתא דמצראי ובין משריתא דישראל
 והוה עננא וקבלא למצראי ולישראל נהר כל
 ליליא ולא אתקריבו דין לות דין כל ליליא:
 כא ויש משה את־ידו עליהם ויולך יהוה ^א
 את־הים ברוח קדים עזה כל־הלילה וישם את־
 הים לחרבה ויבקעו המים: ויש משה את־ידו
 עליהם ויולך יהוה ^א את־הים ברוח קדים עזה
 כל־הלילה וישם את־הים לחרבה ויבקעו המים:
 וארים משה ית ידה על ימא ודבר ^י ית ימא
 ברוח קדומא תקיף כל ליליא ושוי ית ימא

ליבשתא ואתבזעו מיא: ^כ ויבאו בני־ישראל
 בתוך הים ביששה והמים להם חומה מימנם
 ומשמאלם: ויבאו בני־ישראל בתוך הים ביששה
 והמים להם חומה מימנם ומשמאלם: ועלו בני
 ישראל בגו ימא ביששתא ומיא להון שורין
 מימיניהון ומסמאליהון: ^כ וירדפו מצרים ויבאו
 אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אל־תוך
 הים: וירדפו מצרים ויבאו אחריהם כל סוס פרעה
 רכבו ופרשיו אל־תוך הים: וירדפו מצראי ועלו
 בתריהון כל סוסות פרעה ותכופיה ופרשוהי לגו
 ימא: ^כ ויהי באשמרת הבקר וישקף יהוה
 אל־מחנה מצרים בעמוד אש וענן ויהם את
 מחנה מצרים: ויהי באשמרת הבקר וישקף יהוה
 אל־מחנה מצרים בעמוד אש וענן ויהם את
 מחנה מצרים: והוה בעמדת צפרא ואסתכי ^י
 למשריתא דמצראי בעמודא דאשתא ועננא
 ושיגש ית משריתא דמצראי: ^כ ויסר את אפן
 מרכבתיו וינהגהו בכבדת ויאמר מצרים
 אנוסה מפני ישראל כי יהוה נלחם להם
 במצרים: ויסר את אפן מרכבתיו וינהגהו
 בכבדת ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל כי
 יהוה נלחם להם במצרים: ואעדי ית גלגלי
 ותכופיה ומדברין להון בתקוף ואמר מצראי
 געירוק מן קדם ישראל ארי דא היא גברתא ד^י

דעבד להון קרבין במצרים: פ

ובשי ^כ ויאמר יהוה אל־משה נטה את־ידך
 עליהם וישבו המים על־מצרים על־רכבו
 ועל־פרשיו: ויאמר יהוה אל־משה נטה את־ידך
 עליהם וישבו המים על־מצרים על־רכבו ועל־
 פרשיו: ואמר ^י למשה ארים ית ידך על ימא
 ויתובון מיא על מצראי על תכפיהון ועל
 פרשיהון: ^כ ויש משה את־ידו עליהם וישב
 הים לפנות בקר לאיתנו ומצרים נסים
 לקראתו ויגער יהוה את־מצרים בתוך הים:

וַיֵּם מֹשֶׁה אֶת־יָדָיו עַל־הֵימָּם וַיֵּשֶׁב הֵימָּם לַפָּנֹת בְּקֶרֶךְ
 לְאִיתָנוּ וּמִצָּרִים נָסִים לִקְרֹאתוֹ וַיַּנְעֵר יְהוָה אֶת־
 מִצָּרִים בְּתוֹךְ הֵימָּם: וְאָרִים מֹשֶׁה יֵת יָדָה עַל יָמָא
 וְתֵב יָמָא לַעֲדֹן צַפְרָא תִקְפָּה וּמִצָּרָאֵי עֲרָקִין
 לִקְדָּמוֹתָהּ וְשִׁנִּיק יֵי יֵת מִצָּרָאֵי בָּגוּ יָמָא:
 כֹּה וַיֵּשְׁבוּ הַמֵּיִם וַיִּכְסּוּ אֶת־הָרֶכֶב וְאֶת־הַפָּרָשִׁים
 לְכָל חֵיל פָּרְעֹה הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־
 נִשְׁאָר בָּהֶם עַד־אֶחָד: וַיֵּשְׁבוּ הַמֵּיִם וַיִּכְסּוּ
 אֶת־הָרֶכֶב וְאֶת־הַפָּרָשִׁים לְכָל חֵיל פָּרְעֹה הַבָּאִים
 אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־נִשְׁאָר בָּהֶם עַד־אֶחָד: וְתֵבוֹ
 מֵיָא וְחָפּוֹ יֵת וְתִפְּיָא וְיֵת פָּרָשָׁא לְכָל מִשְׁרֵית
 פָּרְעֹה דְּעָלוּ בְּתִרְיָהֹן בִּימָא לֹא אֲשַׁתָּאֵר בַּהוֹן עַד
 חַד: כֹּה וַיִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בִּיבְשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם
 וְהַמֵּיִם לָחֶם מִימִינֶם וּמִשְׁמָאלֶם: וַיִּבְנֵי
 יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בִּיבְשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם וְהַמֵּיִם לָחֶם
 חֲמָה מִימִינֶם וּמִשְׁמָאלֶם: וַיִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלִיכוּ
 בִּיבְשָׁתָא בָּגוּ יָמָא וּמֵיָא לַהוֹן שׁוֹרִין מִימִינֵיהוֹן
 וּמִסְּמָאלֵיהוֹן: 5 וַיִּשְׁעַ יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־
 יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם
 מֵת עַל־שֵׁפֶת הַיָּם: וַיִּשְׁעַ יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא
 אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם
 מֵת עַל־שֵׁפֶת הַיָּם: וּפֶרֶק יֵי בִּימָא הַהוּא יֵת
 יִשְׂרָאֵל מִיַּד דְּמִצְרָאֵי וְחִזּוּ יִשְׂרָאֵל יֵת מִצְרָאֵי
 מִיתִין עַל פִּיָּה יָמָא: 6 לֹא וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד
 הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיֵּירָאוּ הָעָם
 אֶת־יְהוָה וַיֹּאמְרֵינּוּ בִּיהוָה וּבְמֹשֶׁה עֲבָדוּ: וַיֵּרָא
 יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם
 וַיֵּירָאוּ הָעָם אֶת־יְהוָה וַיֹּאמְרֵינּוּ בִּיהוָה וּבְמֹשֶׁה
 עֲבָדוּ: וְחִזּוּ יִשְׂרָאֵל יֵת גְּבוּרָתָא יָדָא רַבָּתָא דִּי
 עֲבַד יֵי בְּמִצְרַיִם וְדַחִילוּ עָמָא מִן קָדָם יֵי וְהַמִּינוּ
 בְּמִימְרָא דִּי וּבְנִבְיָאוֹת מֹשֶׁה עֲבָדָה: 7 אֲזַי
 יִשְׂרָאֵל מֹשֶׁה וְכִנֵּי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת
 לְיְהוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אֲשִׁירָה לְיְהוָה כִּי־נִגְאָה
 נִגְאָה סוֹם וְרִכְבּוֹ רָמָה בַּיָּם: אֲזַי יִשְׂרָאֵל מֹשֶׁה וְכִנֵּי

יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְיְהוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר
 אֲשִׁירָה לְיְהוָה כִּי־נִגְאָה נִגְאָה סוֹם וְרִכְבּוֹ רָמָה בַּיָּם:
 בְּכֵן שִׁבַּח מֹשֶׁה וְכִנֵּי יִשְׂרָאֵל יֵת תּוֹשִׁבְחָתָא דְּהָא
 קָדָם יֵי וַיֹּאמְרוּ לְמִימֵר נִשְׁבַּח וְנִזְדָּה קָדָם יֵי אָרִי
 אֶתְנָאֵי עַל גִּתְנִיָּא וְגִאֻתָּא דִּילָהּ הִיא סוֹסָא
 וְרִכְבָּהּ רָמָא בִּימָא: 8 עֲזִי וְזִמְרָתָּהּ יְהוָה וְיִחִי־לִי
 לִישׁוּעָה זֶה אֱלֹי וְאִנְוָהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וְאַרְמְנָהוּ:
 עֲזִי וְזִמְרָתָּהּ יְהוָה וְיִחִי־לִי לִישׁוּעָה זֶה אֱלֹי וְאִנְוָהוּ
 אֱלֹהֵי אָבִי וְאַרְמְנָהוּ: תִּקְפִּי וְתִשְׁבַּחְתִּי דַּחִילָא יֵי
 וַיֹּאמְרוּ בְּמִימְרָהּ וְהוּהָ לִי לְפָרֶק דִּין אֱלֹהֵי וְאָבִי
 לָהּ מִקְדָּשָׁא אֱלֹהָא דַּאֲבַתִּי וְאַפְלַח קְדָמוּהִי:
 גִּיהוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ: יְהוָה אִישׁ
 מִלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ: יֵי מְרִי נִצְחֹן קְרִבָּא יֵי שְׁמָה:
 9 מִרְפַּבְת פָּרְעֹה וְחִילוֹ יָרָה בַּיָּם וּמִבְחָר שְׁלִשְׁוֹ
 טַבְּעוּ בַּיָּם־סוֹף: מִרְפַּבְת פָּרְעֹה וְחִילוֹ יָרָה בַּיָּם
 וּמִבְחָר שְׁלִשְׁוֹ טַבְּעוּ בַּיָּם־סוֹף: וְתִפְּי פָּרְעֹה
 וּמִשְׁרִיתָהּ שְׂדֵי בִימָא וּשְׁפָר גְּבוּרָהּ אֲטַבְּעוּ
 בִּימָא דְסוֹף: 10 תַּהֲמֹת יְכַסִּימוּ יָרְדוּ בְּמִצּוֹלָת
 כְּמוֹ־אֲבֹן: תַּהֲמֹת יְכַסִּימוּ יָרְדוּ בְּמִצּוֹלָת כְּמוֹ־
 אֲבֹן: תַּהֲוִמָּיָא חָפּוּ עַל־יָהוֹן נַחְתּוּ לַעֲוִמְקָא
 כַּאֲבָנָא: 11 יְמִינֶךָ יְהוָה נֹאדְרִי בְּכַח יְמִינֶךָ יְהוָה
 תִּרְעֵץ אוֹיֵב: יְמִינֶךָ יְהוָה נֹאדְרִי בְּכַח יְמִינֶךָ יְהוָה
 תִּרְעֵץ אוֹיֵב: יְמִינֶךָ יֵי אֲדִיר בַּחִילָא יְמִינֶךָ יֵי
 תִּבְרַת סִנְאָה: 12 וּבִרְב גְּאוּנֶךָ תַּהֲרֵם קִמְיָךָ
 תִּשְׁלַח חֲרָנְךָ וַיִּכְלְמוּ כָּשׁ: וּבִרְב גְּאוּנֶךָ תַּהֲרֵם
 קִמְיָךָ תִּשְׁלַח חֲרָנְךָ וַיִּכְלְמוּ כָּשׁ: וּבִסְגִי תִקְפָּךָ
 תִּבְרַתְּנוֹן לְדִקְמוּ עַל עֲמָךְ שְׁלַחַת רִגְזָךְ שִׁיעֲנוֹן
 כְּנוֹרָא לְקִשָּׁא: 13 וּבְרוּחַ אֲפִיד נַעֲרָמוּ מֵיִם נִצְבוּ
 כְּמוֹ־נֶגֶד גּוֹלִים קִפְּאוּ תַּהֲמֹת בְּלָבָיִם: וּבְרוּחַ
 אֲפִיד נַעֲרָמוּ מֵיִם נִצְבוּ כְּמוֹ־נֶגֶד גּוֹלִים קִפְּאוּ
 תַּהֲמֹת בְּלָבָיִם: וּבְמִימֵר פּוּמָךְ חִפְּימוּ מֵיָא קְמוּ
 כְּשׁוֹר אֲזַלְיָא קְפוּ תַּהֲוִמִין בְּלָבָא דִּימָא: 14 אֲמַר
 אוֹיֵב אֶרְדָּף אֲשִׁיג אַחֲלַק שְׁלַל תִּמְלָאמוּ נַפְשִׁי
 אֶרִיק חֲרָבִי תּוֹרִישְׁמוּ יָדִי: אֲמַר אוֹיֵב אֶרְדָּף

אֲשׁוּג אֲחֻלֵּק שְׁלָל תְּמָלָאֻמוּ נַפְשֵׁי אַרְיֵק חֲרָבִי
 תּוֹרִישְׁמוּ יְדִי: דְּהוּה אֲמַר סָנְאָה אֲרֻדּוֹף אֲדָבֵק
 אֶפְלָג בְּזֻמָּא תִשְׁבַּע מִנְהוֹן נַפְשֵׁי אֲשִׁלוֹף חֲרָבִי
 תִּשְׁיַצְנִנּוּ יְדִי: נִשְׁפֹּת בְּרוּחְךָ בִּפְסוּמוֹ יָם צָלְלוּ
 כְּעוֹפֶרֶת בָּמִים אֲדִירִים: נִשְׁפֹּת בְּרוּחְךָ בִּפְסוּמוֹ יָם
 צָלְלוּ כְּעוֹפֶרֶת בָּמִים אֲדִירִים: אֲמַרְתָּ בְּמִימְרְךָ
 חָפָא עֲלֵיהוֹן יָמָא אֲשִׁתְּקַעוּ בְּאֶבְרָא בְּמִין
 תְּקִיפִין: יֵא מִיִּכְמָכָה בְּאֵלִם יְהוָה מִי כְּמָכָה
 נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ נוֹרָא תַּהֲלֵת עֲשֵׂה פִלָּא: מִי
 כְּמָכָה בְּאֵלִם יְהוָה מִי כְּמָכָה נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ נוֹרָא
 תַּהֲלֵת עֲשֵׂה פִלָּא: לִית בַּר מִנֶּה דְאַתְּ הוּא אֱלֹהָא
 יֵי לִית אֵלָא אַתְּ אֲדִיר בְּקוֹדֶשׁא דְחַל תִּשְׁבַּחְתָּן
 עֲבַד פְּרִישָׁן: יֵי נְטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אֲרִי:
 נְטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אֲרִי: אֲרַמְתָּ יְמִינְךָ בְּלַעַתְנִין
 אֲרַעָא: יֵי נְחִיתָ בְּחִסְדֶּךָ עִם־זֵו גְּאֻלְתָּ נַהֲלֵת
 בְּעֻזָּךְ אֱלֹנִיָּה קֹדֶשְׁךָ: נְחִיתָ בְּחִסְדֶּךָ עִם־זֵו
 גְּאֻלְתָּ נַהֲלֵת בְּעֻזָּךְ אֱלֹנִיָּה קֹדֶשְׁךָ: דִּבְרַהֲי
 בְּטַבְרוֹתְךָ עֲמָא דְנָן דִּפְרַקְתָּא סוֹבְרַהֲי בְּתַקְפָּךְ
 לְדִירָא דְקֹדֶשְׁךָ: יֵי שְׁמַעוּ עַמִּים יִרְגְּזוּן חִיל אֲחִי
 יִשְׁבִּי פִלְשֶׁת: שְׁמַעוּ עַמִּים יִרְגְּזוּן חִיל אֲחִי יִשְׁבִּי
 פִלְשֶׁת: שְׁמַעוּ עַמִּים עֲמִמְיָא וְזַעו דְּחִלָּא אֲחֻדְתְּנוּן דְּהוּוּ
 יִתְבִּין בְּפִלְשֶׁת: יֵי אֲזוּ נִבְחֵלוּ אֱלֹפִי אֲדוּם אֵילִי
 מוֹאָב יֶאֱחֻזְמוּ רַעַד נִמְגּוּ כָּל יִשְׁבִּי כְּנַעַן: אֲזוּ
 נִבְחֵלוּ אֱלֹפִי אֲדוּם אֵילִי מוֹאָב יֶאֱחֻזְמוּ רַעַד נִמְגּוּ
 כָּל יִשְׁבִּי כְּנַעַן: בְּכֵן אֲתַבְּהִילוּ רִבְרָבִי אֲדוּם
 תְּקִיפִי מוֹאָב אֲחֻדְתְּנוּן רְחִיתָא אֲתַבְּרוּ כָּל דְּהוּוּ
 יִתְבִּין בְּכְנַעַן: יֵי תִפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָהּ וּפְחַד
 בְּגִל וְרוּעָה יִדְמוּ פֶּאֶבָן עַד־יַעֲבֹר עִמָּךְ יְהוָה
 עַד־יַעֲבֹר עִם־זֵו קִנְיָתָ: תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָהּ
 וּפְחַד בְּגִל וְרוּעָה יִדְמוּ פֶּאֶבָן עַד־יַעֲבֹר עִמָּךְ
 יְהוָה עַד־יַעֲבֹר עִם־זֵו קִנְיָתָ: תִּפֹּל עֲלֵיהוֹן אֵימָתָא
 וּדְחִלְתָּא בְּסָגִי תִקְפָּךְ יִשְׁתַּקֵּן בְּאֶבְרָא עַד דִּיעֲבֹר
 עִמָּךְ יֵי יְת אֲרֻנָּא עַד דִּיעֲבֹר עֲמָא דְנָן דִּי
 פְּרַקְתָּא יְת יִרְדָּנָא: יֵי תִבְאֻמוּ וְתִשְׁעֻמוּ בְּהַר

נַחֲלֵתְךָ מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלְתָּ יְהוָה מִקֹּדֶשׁ אֲדָנִי
 בּוֹנֵנוּ יְדִיד: תִּבְאֻמוּ וְתִשְׁעֻמוּ בְּהַר נַחֲלֵתְךָ מִכּוֹן
 לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלְתָּ יְהוָה מִקֹּדֶשׁ אֲדָנִי בּוֹנֵנוּ יְדִיד:
 תַּעֲלִנּוּ וְתִשְׁרֻנוּן בְּטוֹרָא דְאַחְסִנְתְּךָ אַתְר לְבִית
 שְׁכֻנְתְּךָ אֲתַקְנֵתָ יֵי מִקֹּדֶשׁא יֵי אֲתַקְנֵהֲי יְדִיד:
 יֵי יְהוָה | יִמְלֹךְ לְעֵלְמָא וְעַד: יְהוָה | יִמְלֹךְ לְעֵלְמָא
 וְעַד: יֵי מַלְכוּתָהּ קָאָם לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמִי עֲלִמְיָא:
 יֵי כִי בְּאֵ סוּם פְּרַעָה בְּרַכְבּוֹ וּבְפִרְשֵׁיוּ בָּיִם
 וַיִּשָּׁב יְהוָה עֲלֵהֶם אֲתִמֵּי הֵיָם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 הִלְכוּ בִּכְפֹּשָׁה בְּתוֹךְ הֵיָם: כִּי בְּאֵ סוּם פְּרַעָה
 בְּרַכְבּוֹ וּבְפִרְשֵׁיוּ בָּיִם וַיִּשָּׁב יְהוָה עֲלֵהֶם אֲתִמֵּי
 הֵיָם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ בִּכְפֹּשָׁה בְּתוֹךְ הֵיָם: אַרְי
 עֲלוּ סוּסוֹת פְּרַעָה בְּרַתְכוּהִי וּבְפִרְשֻׁהִי בִּימָא
 וְאַתִּיב יֵי עֲלֵיהוֹן יְת מִי יִמָּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ
 בִּכְפֹּשָׁתָא בְּגוּ יִמָּא: פ כ וְתַקַּח מְרִים הַנְּבִיאָה
 אַחֻת אַחֶרָן אֲתִי־הִתָּךְ בִּידָה וּתִצָּאֵן כָּל־הַנָּשִׁים
 אַחֲרֶיהָ בְּתַפִּים וּבְמַחֲלָת: וְתַקַּח מְרִים הַנְּבִיאָה
 אַחֻת אַחֶרָן אֲתִי־הִתָּךְ בִּידָה וּתִצָּאֵן כָּל־הַנָּשִׁים
 אַחֲרֶיהָ בְּתַפִּים וּבְמַחֲלָת: וְנִסִּיבַת מְרִים נְבִיאָתָא
 אַחֲתָהּ דְאַחֶרָן יְת תִּפָּא בִידָה וּנְפִקוּ כָּל נְשִׂאֵי
 בְּתַרְהָא בְּתַפִּין וּבְחַנְגִּין: כ א וַתַּעַן לָהֶם מְרִים
 שִׁירָו לַיהוָה פִּירְגָּאָה גָּאָה סוּם וּרְכָבוֹ רָמָה
 בָּיִם: וַתַּעַן לָהֶם מְרִים שִׁירָו לַיהוָה פִּירְגָּאָה גָּאָה
 סוּם וּרְכָבוֹ רָמָה בָּיִם: וּמַעֲנִיא לְהוֹן מְרִים שְׁבָחוּ
 וְאוּדוּ קִדָּם יֵי אַרְי אֲתַנְיָא עַל גּוֹתְנִיא וּגְאוּתָא
 דִּילָהּ הִיא סוּסִיא וּרְכָבָהּ רָמָא בִּימָא: ס ב וַיִּפֹּעַ
 מֹשֶׁה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּם־סוּף וַיִּצְאוּ אֶל־מִדְבַּר־
 שׁוּר וַיֵּלְכוּ שְׁלֹש־תַּיִּמִּים בְּמִדְבַּר וְלֹא־מִצְאוּ
 מַיִם: וַיִּפֹּעַ מֹשֶׁה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּם־סוּף וַיִּצְאוּ
 אֶל־מִדְבַּר־שׁוּר וַיֵּלְכוּ שְׁלֹש־תַּיִּמִּים בְּמִדְבַּר וְלֹא־
 מִצְאוּ מַיִם: וְאַטִּיל מֹשֶׁה יְת יִשְׂרָאֵל מִימָא דְסוּף
 וּנְפִקוּ לְמִדְבַּרָא דְחַגְרָא וְאַזְלוּ תִלְתָּא יוֹמִין
 בְּמִדְבַּרָא וְלֹא אֲשַׁכְחוּ מַיָּא: ב וַיָּבֹאוּ מִרְתָּהּ וְלֹא
 יָכְלוּ לְשֹׁתֵת מַיִם מִמֶּנָּה כִּי מְרִים הָם עֲלֵכֶן

קרא־שְׁמָה מְרָה: וַיָּבֹאוּ מִרְתָּה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתַּת מִים מִמֶּרֶה כִּי מְרִים הֵם עַל־פֶּן קִרְא־שְׁמָה מְרָה: וְאַתּוּ לְמֶרֶה וְלֹא יָכְלוּ לְמַשְׁתִּי מִיָּא מִמֶּרֶה אָרִי מְרִירִין אֲנֹנִי עַל כֵּן קִרְא שְׁמָה מְרָה: כֹּה וַיִּלְנוּ הָעָם עַל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר מַה־נִּשְׁתַּחֲוֶה: וַיִּלְנוּ הָעָם עַל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר מַה־נִּשְׁתַּחֲוֶה: וְאַתְּרַעְמוּ עִמָּא עַל מֹשֶׁה לְמִימַר מַה נִּשְׁתִּי: כֹּה וַיִּצְעַק אֱלֹהִיָּהּ וַיֹּרְחוּ יְהוָה עֵץ וַיִּשְׁלַף אֱלֹהִים וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם שֵׁם שֵׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט וְשֵׁם נִסְהוּ: וַיִּצְעַק אֱלֹהִיָּהּ וַיֹּרְחוּ יְהוָה עֵץ וַיִּשְׁלַף אֱלֹהִים וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם שֵׁם שֵׁם לֹא חָק וּמִשְׁפָּט וְשֵׁם נִסְהוּ: וְצִלִּי קָדָם יְיָ וְאַלְפָּה יְיָ אֶעֱא וְרָמָא לְמִיָּא וּבִסִּימוּ מִיָּא תַּמָּן גִּזֹּר לֵה קָדָם וְדִין וְתַמָּן נִסְיָה: כֹּה וַיֹּאמֶר אֱמ־שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַיִּשָּׁר בְּעִינָיו תַּעֲשֶׂה וְהִאֲזִינָה לְמִצְוֹתָיו וְשִׁמְרַת כָּל־חֻקֵּי כָל־הַמִּחְלָה אֲשֶׁר־שִׁמְתִּי בַּמִּצְוִיִּם לֹא־אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה רַפָּאֵךְ: וַיֹּאמֶר אֱמ־שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַיִּשָּׁר בְּעִינָיו תַּעֲשֶׂה וְהִאֲזִינָה לְמִצְוֹתָיו וְשִׁמְרַת כָּל־חֻקֵּי כָל־הַמִּחְלָה אֲשֶׁר־שִׁמְתִּי בַּמִּצְוִיִּם לֹא־אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה רַפָּאֵךְ: וְאָמַר אִם קָבֵלָה תִּקְבֹּל לְמִיָּמָא דִּי אֱלֹהֶיךָ וְדִכְשֵׁר קְדָמוּהִי תַעֲבֹד וְתַצִּית לְפָקוּדוּהִי וְתִשָּׁר כָּל קְדָמוּהִי כָּל מַרְעִין דִּי שְׁוִיתִי בַּמִּצְוִיִּם לֹא אֲשׁוּנוּן עֲלֶיךָ אָרִי אָנָּה יְיָ אֶסְפֹּד: ׀ חֲמִישׁ כֹּה וַיָּבֹאוּ אֵילָמָה וְשֵׁם שְׁתֵּים עָשָׂרָה עֵינִת מַיִם וְשִׁבְעִים תַּמָּרִים וַיַּחְנוּ־שֵׁם עַל־הַמַּיִם: וַיָּבֹאוּ אֵילָמָה וְשֵׁם שְׁתֵּים עָשָׂרָה עֵינִת מַיִם וְשִׁבְעִים תַּמָּרִים וַיַּחְנוּ־שֵׁם עַל־הַמַּיִם: וְאַתּוּ לֹאִלִּם וְתַמָּן תַּרִּי עֶשֶׂר מְבוֹעִין דְּמִין וְשִׁבְעִין דְּקָלִין וְשִׁרֵּי תַמָּן עַל מִיָּא: ׀ וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיָּבֹאוּ כָל־עֵדֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־מִדְבַּר־סִין אֲשֶׁר בֵּין אֵילִם וּבֵין סִינֵי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיָּבֹאוּ כָל־עֵדֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־מִדְבַּר־סִין אֲשֶׁר בֵּין

אֵילִם וּבֵין סִינֵי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיָּבֹאוּ כָל־עֵדֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִדְבַּר דְּסִין דִּי בֵין אֵילִם וּבֵין סִינֵי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹמָא לְיִרְחָא תַנְיָנָא לְמִפְקָהוֹן מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וַיִּלְנוּ כָל־עֵדֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן בַּמִּדְבָּר: וַיִּלְנוּ כָל־עֵדֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן בַּמִּדְבָּר: וְאַתְּרַעְמוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן בַּמִּדְבָּר: ג' וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי־יִתֵּן מוֹתָנוּ בְּיַד־יְהוָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְתָּנוּ עַל־סִיר הַבָּשָׂר בְּאֶכְלָנוּ לֶחֶם לְשָׁבַע כִּי הוֹצֵאתָם אֹתָנוּ אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְהָמִית אֹתִי כָל־הַקָּהֵל הַזֶּה בְּרָעֵב: וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי־יִתֵּן מוֹתָנוּ בְּיַד־יְהוָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְתָּנוּ עַל־סִיר הַבָּשָׂר בְּאֶכְלָנוּ לֶחֶם לְשָׁבַע כִּי־הוֹצֵאתָם אֹתָנוּ אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְהָמִית אֹתִי כָל־הַקָּהֵל הַזֶּה בְּרָעֵב: ׀ וְאָמְרוּ לַהוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹי דְּמִיתָנָא קָדָם יְיָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם כִּד הוֹיָנָא יִתְבִּין עַל דְּוִדִּי בְּסָדָא כִּד הוֹיָנָא אֲכָלִין לַחֲמָא וְשִׁבְעִין אָרִי אֶפְקֵתוֹן יִתְנָא לְמִדְבָּרָא דְּדִין לְקַטְלָא יִת כָּל קָהֵלָא דְּדִין בְּכַפָּנָא: ד' וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֲנִנִי מִמִּטְוִיר לָכֶם לֶחֶם מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעָם וּלְקַטְוִי דְּבִרְיוֹם בְּיוֹמוֹ לִמְעַן אֲנַסְנוּ הַיֵּלֶךְ בְּתוֹרָתִי אֱמ־לָא: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֲנִנִי מִמִּטְוִיר לָכֶם לֶחֶם מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעָם וּלְקַטְוִי דְּבִרְיוֹם בְּיוֹמוֹ לִמְעַן אֲנַסְנוּ הַיֵּלֶךְ בְּתוֹרָתִי אֱמ־לָא: וְאָמַר יְיָ לְמֹשֶׁה הֵא אָנָּה מַחִית לִכּוֹן לַחֲמָא מִן שְׁמִיָּא וַיִּפְקֹן עִמָּא וַיִּלְקֻטוּן פִּתְגָם יוֹם בְּיוֹמָה בְּדִיל דְּאֲנַסְנוּן הִיִּכְנוּן בְּאוֹרִיתִי אִם לֹא: ה' וְהָיָה בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי וְהִכְנוּ אֹת אֲשֶׁר־יִבְיֹאוּ וְהָיָה מִשְׁנֶה עַל אֲשֶׁר־יִלְקְטוּ יוֹם ׀ יוֹם: וְהָיָה בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי וְהִכְנוּ אֹת אֲשֶׁר־יִבְיֹאוּ וְהָיָה מִשְׁנֶה עַל אֲשֶׁר־יִלְקְטוּ יוֹם ׀ יוֹם: וְהָיָה בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה וַיִּתְקַנְנוּ יִת דִּיִּתּוֹן וַיְהִי עַל חֹד תַּרְיִן עַל דִּילְקֻטּוֹן

יום יום: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־כָּל־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל עֲרֹב וַיִּדְעֹתָם כִּי יְהוָה הוֹצִיא אֶתְכֶם
 מִמִּצְרַיִם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־כָּל־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל עֲרֹב וַיִּדְעֹתָם כִּי יְהוָה הוֹצִיא אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם
 מִצְרַיִם: וַאֲמַר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 בְּרַמְשָׁא וְתִדְעוּן אֲרִי יי אִפִּיק יִתְכוֹן מֵאַרְעָא
 דְּמִצְרַיִם: וּבִקֵּר וּרְאִיתֶם אֶת־כְּבוֹד יְהוָה
 בְּשִׁמְעוּ אֶת־תְּלַנְתִּיכֶם עַל־יְהוָה וְנַחֲנוּ מָה כִּי
 תִּלְיִנוּ עָלֵינוּ: וּבִקֵּר וּרְאִיתֶם אֶת־כְּבוֹד יְהוָה
 בְּשִׁמְעוּ אֶת־תְּלַנְתִּיכֶם עַל־יְהוָה וְנַחֲנוּ מָה כִּי
 תִּלְיִנוּ עָלֵינוּ: וּבִצְפָּרָא וְתַחֲזוּן יֵת יִקְרָא דִּי כִּד
 שְׁמִיעַ (קְדָמוּהִי) יֵת תַּרְעֻמוֹתְכוֹן עַל מִימְרָא דִּי
 וְנַחֲנָא מָה אֲרִי אֲתַרְעֻמְתוֹן עֲלָנָא ה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
 בְּתַת יְהוָה לָכֶם בְּעָרֹב בְּשָׂר לֹאֲכֹל וְלָחֶם בִּבְקָר
 לִשְׂבַע בְּשִׁמְעַת יְהוָה אֶת־תְּלַנְתִּיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם
 מוֹלִיגִם עָלָיו וְנַחֲנוּ מָה לֹא־עָלֵינוּ תְּלַנְתִּיכֶם כִּי
 עַל־יְהוָה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּתַת יְהוָה לָכֶם בְּעָרֹב
 בְּשָׂר לֹאֲכֹל וְלָחֶם בִּבְקָר לִשְׂבַע בְּשִׁמְעַת יְהוָה אֶת־
 תְּלַנְתִּיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם מוֹלִיגִם עָלָיו וְנַחֲנוּ מָה לֹא־
 עָלֵינוּ תְּלַנְתִּיכֶם כִּי עַל־יְהוָה: וַאֲמַר מֹשֶׁה בְּדִיתָן
 יי לְכוּן בְּרַמְשָׁא בְּסָרָא לְמִיכַל וְלַחֲמָא בְּצָפָרָא
 לְמִסְבַּע בְּדִשְׁמִיעִין קָדָם יי יֵת תַּרְעֻמוֹתְכוֹן דִּי
 אֲתוֹן מֵתַרְעֻמִּין עֲלוּהִי וְנַחֲנָא מָה לֹא עֲלָנָא
 תַּרְעֻמוֹתְכוֹן אֲלֵהֶן עַל מִימְרָא דִּי: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
 אֶל־אַהֲרֹן אָמֹר אֶל־כָּל־עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִרְבוּ
 לִפְנֵי יְהוָה כִּי שָׁמַע אֶת תְּלַנְתִּיכֶם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
 אֶל־אַהֲרֹן אָמֹר אֶל־כָּל־עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִרְבוּ לִפְנֵי
 יְהוָה כִּי שָׁמַע אֶת תְּלַנְתִּיכֶם: וַאֲמַר מֹשֶ�ה לְאַהֲרֹן
 אָמֹר לְכָל כְּנֻשְׁתָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל קִרְבוּ קָדָם יי אֲרִי
 שְׁמִיעֵן קְדָמוּהִי יֵת תַּרְעֻמוֹתְכוֹן: וַיְהִי כִּדְבַר
 אַהֲרֹן אֶל־כָּל־עַדְת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּפְּנוּ אֶל־
 הַמִּדְבָּר וְהִנֵּה כְבוֹד יְהוָה נֹרָאָה בָּעֲנָן: וַיְהִי
 כִּדְבַר אַהֲרֹן אֶל־כָּל־עַדְת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּפְּנוּ אֶל־
 הַמִּדְבָּר וְהִנֵּה כְבוֹד יְהוָה נֹרָאָה בָּעֲנָן: וְהָיָה כִּד

מליל אהרן עם כל כְּנֻשְׁתָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאַתְפְּנִי
 לְמִדְבָּרָא וְהָא יִקְרָא דִּי אֲתַגְלִי בְּעֲנָנָא: פ
 שִׁי יא וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: וַיְדַבֵּר יְהוָה
 אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: וּמִלִּיל יי עם מֹשֶ�ה לְמִימַר:
 י בְּשִׁמְעִיתִי אֶת־תְּלַנְתִּיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּבַר אֱלֹהִים
 לֵאמֹר בֵּין הָעֲרֻפִּים תֹּאכְלוּ בְּשָׂר וּבִבְקָר
 תִּשְׂבְּעוּ־לָחֶם וַיִּדְעֹתָם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:
 שְׁמִיעִיתִי אֶת־תְּלַנְתִּיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּבַר אֱלֹהִים לֵאמֹר
 בֵּין הָעֲרֻפִּים תֹּאכְלוּ בְּשָׂר וּבִבְקָר תִּשְׂבְּעוּ־לָחֶם
 וַיִּדְעֹתָם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: שְׁמִיעַ קְדָמִי יֵת
 תַּרְעֻמַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִלִּיל עֲמַהוֹן לְמִימַר בֵּין
 שְׁמִיעִיתִי תִּכְלוּן בְּסָרָא וּבִצְפָּרָא תִּשְׂבְּעוּן לַחֲמָא
 וְתִדְעוּן אֲרִי אָנָּא יי אֲלֵהְכוּן: ג וַיְהִי בְּעָרֹב וְתַעֲל
 הַשָּׁלוּ וְתִכְסֵּם אֶת־הַמַּחְנֶה וּבִבְקָר הִיתָה שְׂכֶבֶת
 הַפֶּל סָבִיב לַמַּחְנֶה: וַיְהִי בְּעָרֹב וְתַעֲל הַשָּׁלוּ
 וְתִכְסֵּם אֶת־הַמַּחְנֶה וּבִבְקָר הִיתָה שְׂכֶבֶת הַפֶּל
 סָבִיב לַמַּחְנֶה: וְהָיָה בְּרַמְשָׁא וְסָלִיקַת סָלִיו וְחַפַּת
 יֵת מִשְׁרִיתָא וּבִצְפָּרָא הָיָה נַחֲמַת טִלָּא סְחוּר סְחוּר
 לְמִשְׁרִיתָא: ד וְתַעֲל שְׂכֶבֶת הַפֶּל וְהִנֵּה עַל־פְּנֵי
 הַמִּדְבָּר דִּק מַחְסָפִס דִּק כַּפְּפָר עַל־הָאָרֶץ:
 וְתַעֲל שְׂכֶבֶת הַפֶּל וְהִנֵּה עַל־פְּנֵי הַמִּדְבָּר דִּק
 מַחְסָפִס דִּק כַּפְּפָר עַל־הָאָרֶץ: וְסָלִיקַת נַחֲמַת
 טִלָּא וְהָא עַל אִפִּי מִדְּבָרָא דְּעִדֵּק מְקַלֵּף דְּעִדֵּק
 כְּגִיר כְּגִלְיָדָא עַל אֲרַעָא: ו וַיִּרְאוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו מִן הוּא כִּי לֹא יִדְעוּ
 מַה־הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֱלֹהִים הוּא הַלָּחֶם אֲשֶׁר
 נָתַן יְהוָה לָכֶם לֹאֲכֹלָה: וַיִּרְאוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו מִן הוּא כִּי לֹא יִדְעוּ
 מַה־הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֱלֹהִים הוּא הַלָּחֶם אֲשֶׁר
 נָתַן יְהוָה לָכֶם לֹאֲכֹלָה: וַחֲזוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמָרוּ
 גְּבַר לְאַחֻוּהִי מִנָּא הוּא אֲרִי לֹא יִדְעוּ מָה הוּא
 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְהוֹן הוּא לַחֲמָא דִּיהֵב יי לְכוּן
 לְמִיכַל: ו וְהָא הַדְּבַר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לְקַטֹּ
 מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אָכְלוּ עֹמֵר לְגִלְגָּלַת מִסֻּפָּר

נִפְשָׁתִיכֶם אִישׁ לְאִשֶּׁר בָּאֵהָלוֹ תִקְחוּ: זֶה הַדָּבָר
 אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לָקֶטֶט מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אֲכָלוּ עֹמֶר
 לַגִּלְגָּלִת מִסֹּפֶר נִפְשָׁתִיכֶם אִישׁ לְאִשֶּׁר בָּאֵהָלוֹ
 תִקְחוּ: דִּין פִּתְגָמָא דִּי פְקִיד יִי לָקֶטֶט מִנָּה גִבֵּר
 לָפֻם מִיכְלָה עֹמֶר לַגִּלְגָּלִת מִנִּין נִפְשָׁתִיכֻן
 גִּבֵּר לְדִי בְּמִשְׁפָּנָה תִסְבֹּן: י' וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וַיִּלְקְטוּ הַמִּרְבָּה וְהַמִּמְעִיט: וַיַּעֲשׂוּ־כֵן
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְקְטוּ הַמִּרְבָּה וְהַמִּמְעִיט: וַעֲבָדוּ כֵן
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַלְקֶטֶט דָּאֶסְגִי וְדָאֶזְעָר: י"ה וַיִּמְדּוּ
 בְּעֹמֶר וְלֹא הָעֵדִיף הַמִּרְבָּה וְהַמִּמְעִיט לֹא
 הִחֲסִיר אִישׁ לְפִי־אֲכָלוֹ לָקֶטֶט: וַיִּמְדּוּ בְּעֹמֶר וְלֹא
 הָעֵדִיף הַמִּרְבָּה וְהַמִּמְעִיט לֹא הִחֲסִיר אִישׁ לְפִי־
 אֲכָלוֹ לָקֶטֶט: וְכָלוּ בְּעֹמֶר וְלֹא אוֹתֵר דָּאֶסְגִי
 וְדָאֶזְעָר לֹא חֲסִיר גִּבֵּר לָפֻם מִיכְלָה לָקֶטֶט:
 י"ט וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֱלֹהִים אִישׁ אֶל־יֹתֵר מִמֶּנּוּ
 עַד־בֶּקֶר: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֱלֹהִים אִישׁ אֶל־יֹתֵר מִמֶּנּוּ
 עַד־בֶּקֶר: וַאֲמַר מֹשֶׁה לְהוֹן אָנֹשׁ לֹא יִשְׁאֵר מִנָּה
 עַד צִפְרָא: כ' וְלֹא־שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּתֵרוּ
 אֲנָשִׁים מִמֶּנּוּ עַד־בֶּקֶר וַיִּרְם תּוֹלְעִים וַיִּבְאֵשׁ
 וַיִּקְצֹף עֲלֵהֶם מֹשֶׁה: וְלֹא־שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּתֵרוּ
 אֲנָשִׁים מִמֶּנּוּ עַד־בֶּקֶר וַיִּרְם תּוֹלְעִים וַיִּבְאֵשׁ וַיִּקְצֹף
 עֲלֵהֶם מֹשֶׁה: וְלֹא קִבִּילוּ מִן מֹשֶׁה וְאִשְׁאֲרוּ
 גִבְרִיָּא מִנָּה עַד צִפְרָא וַיִּרְחַשׁ רִיחָשָׁא וַיִּסְרִי וַיִּרְגַּז
 עֲלֵיהוֹן מֹשֶׁה: כ"א וַיִּלְקְטוּ אוֹתוֹ בְּבֶקֶר בְּבֶקֶר אִישׁ
 כְּפִי אֲכָלוּ וְחֵם הַשֶּׁמֶשׁ וְנִמְסָם: וַיִּלְקְטוּ אוֹתוֹ
 בְּבֶקֶר בְּבֶקֶר אִישׁ כְּפִי אֲכָלוּ וְחֵם הַשֶּׁמֶשׁ וְנִמְסָם:
 וַלְקֶטֶט יִתָּה בְּצִפְרָא גִבֵּר לָפֻם מִיכְלָה וּמָה
 דְּמִשְׁתָּאֵר מִנָּה עַל אִפִּי חֻקְלָא כִּד חֻמָּא עֲלוּהִי
 שְׁמִשָּׁא פֶשֶׁר: כ"ב וַיְהִי א' בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי לָקֶטֶט לְחֵם
 מִשְׁנֵה שְׁנֵי הָעֹמֶר לְאַחַד וַיִּבְאוּ כָּל־נִשְׂיָאֵי
 הָעֵדָה וַיִּגִּידוּ לְמֹשֶׁה: וַיְהִי א' בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי לָקֶטֶט
 לְחֵם מִשְׁנֵה שְׁנֵי הָעֹמֶר לְאַחַד וַיִּבְאוּ כָּל־נִשְׂיָאֵי
 הָעֵדָה וַיִּגִּידוּ לְמֹשֶׁה: וַיְהִי בְיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה
 לָקֶטֶט לְחֻמָּא עַל חֵד תְּרִין תְּרִין עֹמֶרִין לְחֵד וְאֵתוּ

כָּל רִבְרָבִי כְּנִשְׁתָּא וְחִיָּאֵי לְמֹשֶׁה: כ"ג וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה שְׁבֹתוֹן שְׁבֹת־קֹדֶשׁ
 לַיהוָה מִחֹר אֵת אֲשֶׁר־תֹּאפֹּי אִפּוֹ וְאֵת אֲשֶׁר־
 תִּבְשְׁלוּ בְשָׁלוֹ וְאֵת כָּל־הָעֵדָף הַנִּיחוּ לָכֶם
 לְמִשְׁמֶרֶת עַד־הַבֶּקֶר: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הוּא אֲשֶׁר
 דִּבֶּר יְהוָה שְׁבֹתוֹן שְׁבֹת־קֹדֶשׁ לַיהוָה מִחֹר אֵת
 אֲשֶׁר־תֹּאפֹּי אִפּוֹ וְאֵת אֲשֶׁר־תִּבְשְׁלוּ בְשָׁלוֹ וְאֵת
 כָּל־הָעֵדָף הַנִּיחוּ לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד־הַבֶּקֶר: וַאֲמַר
 לְהוֹן הוּא דִּי מְלִיל יִי שְׁבֹתָא שְׁבֹת קוֹדֶשָׁא קָדָם
 יִי מִחֹר יֵת דִּי אֶתוֹן עֲתִידִין לְמַפָּא אִפּוֹ וְיֵת דִּי
 אֶתוֹן עֲתִידִין לְבִשְׁלָא בְשִׁילוֹ וְיֵת כָּל מוֹתָרָא
 אֲצַנְעוּ לְכוֹן לְמִשְׁרֵת עַד צִפְרָא: כ"ד וַיִּנְיְחוּ אוֹתוֹ
 עַד־הַבֶּקֶר כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה וְלֹא הִבְאִישׁ וְרִמָּה
 לֹא־הָיְתָה בּוֹ: וַיִּנְיְחוּ אוֹתוֹ עַד־הַבֶּקֶר כַּאֲשֶׁר צִוָּה
 מֹשֶׁה וְלֹא הִבְאִישׁ וְרִמָּה לֹא־הָיְתָה בּוֹ: וַאֲצַנְעוּ
 יִתָּה עַד צִפְרָא כֻּמָּא דְּפִקִּיד מֹשֶׁה וְלֹא סְרִי
 וְרִיחָשָׁא לֹא הָוָה בָּהּ: כ"ה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכָלְהוּ
 הַיּוֹם כִּי־שִׁבֹּת הַיּוֹם לַיהוָה הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֻהוּ
 בְּשֹׁדֶה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכָלְהוּ הַיּוֹם כִּי־שִׁבֹּת הַיּוֹם
 לַיהוָה הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֻהוּ בְּשֹׁדֶה: וַאֲמַר מֹשֶׁה
 אֲכָלוּהִי יוֹמָא דִּין אֲרִי שְׁבֹתָא יוֹמָא דִּין קָדָם יִי
 יוֹמָא דִּין לֹא תִשְׁכַּחַנָּה בְּחֻקְלָא: כ"ו שֵׁשֶׁת יָמִים
 תִּלְקַטְהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שִׁבֹּת לֹא יִהְיֶה־בּוֹ:
 שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקַטְהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שִׁבֹּת לֹא
 יִהְיֶה־בּוֹ: שֵׁשֶׁת יוֹמִין תִּלְקַטְגָּה וּבְיוֹמָא שְׁבִיעִיָּא
 שְׁבֹתָא לֹא יִהְיֶה בָּהּ: כ"ז וַיְהִי בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי יֵצְאוּ
 מִן־הָעָם לָלֶקֶט וְלֹא מִצָּאוּ: וַיְהִי בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי
 יֵצְאוּ מִן־הָעָם לָלֶקֶט וְלֹא מִצָּאוּ: וַיְהִי בְּיוֹמָא
 שְׁבִיעִיָּא נִפְקוּ מִן עֹמָא לְמִלְקֶט וְלֹא אִשְׁכַּחוּ: כ"ח
 כ"ח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַד־אֲנִי מֵאֲנָתָם
 לְשֹׁמֵר מִצְוֹתַי וְתוֹרָתִי: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
 עַד־אֲנִי מֵאֲנָתָם לְשֹׁמֵר מִצְוֹתַי וְתוֹרָתִי: וַאֲמַר יִי
 לְמֹשֶׁה עַד אִמְתִּי אֶתוֹן מְסֻבִּין לְמִשְׁר פְּקוּדֵי
 וְאוֹרְיָתִי: כ"ט רָאוּ כִּי־יְהוָה נָתַן לָכֶם הַשְּׁבֹת

על־פֶּן הוא נתן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לֶחֶם יוֹמִים שָׁבוּ | אִישׁ תַּחְתּוֹי אֶל־יָצָא אִישׁ מִמָּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: רְאוּ כִּי־יְהוָה נָתַן לָכֶם הַשִּׁבְת׳ עַל־פֶּן הוא נתן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לֶחֶם יוֹמִים שָׁבוּ | אִישׁ תַּחְתּוֹי אֶל־יָצָא אִישׁ מִמָּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: חֲזוּ אֲרִי יְיָ יֵהֵב לָכֹן שִׁבְתָּא עַל פֶּן הוא יֵהֵב לָכֹן בַּיּוֹמָא שְׁתִּיתָהּ לֶחֶם תְּרִין יוֹמִין תִּיבּוּ אָנֹשׁ תַּחֲתוֹהִי לֹא יִפּוֹק אָנֹשׁ מֵאַתְרָהּ בַּיּוֹמָא שְׁבִיעֵאָה: ל וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: וְנָחוּ עִמָּא בַּיּוֹמָא שְׁבִיעֵאָה: לֹא וַיִּקְרְאוּ בֵּית־יִשְׂרָאֵל אֶת־שְׁמוֹ מֶן וְהוּא בְּזֹרַע גֹּד' לָכֹן וַטַּעְמוֹ בְּצִפְיַחַת בְּדִבְשׁ: וַיִּקְרְאוּ בֵּית־יִשְׂרָאֵל אֶת־שְׁמוֹ מֶן וְהוּא בְּזֹרַע גֹּד' לָכֹן וַטַּעְמוֹ בְּצִפְיַחַת בְּדִבְשׁ: וְקָרוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל יֵת שְׁמָה מֶן וְהוּא כְּבֹר זֶרַע גֹּדָא חֲזָר וַטַּעְמָה בְּאַסְקִרִּיטוֹן בְּדִבְשׁ: לֹא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה מִלֹּא הֵעֵמַר מִפְּנֵי לְמִשְׁמֶרֶת לְדִרְתִּיכֶם לְמַעַן | יִרְאוּ אֶת־הֵלֶחֶם אֲשֶׁר הֵאֱכַלְתִּי אֲתֹכֶם בַּמִּדְבָּר בְּהוֹצִיאִי אֲתֹכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה מִלֹּא הֵעֵמַר מִפְּנֵי לְמִשְׁמֶרֶת לְדִרְתִּיכֶם לְמַעַן | יִרְאוּ אֶת־הֵלֶחֶם אֲשֶׁר הֵאֱכַלְתִּי אֲתֹכֶם בַּמִּדְבָּר בְּהוֹצִיאִי אֲתֹכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וְאָמַר מֹשֶׁה דִּין פִּתְגָמָא דִּי פִקִּיד יְיָ מְלִי עֲמָרָא מִנָּה לְמִשְׁרָא לְדִרְיֹכֹן בְּדִיל דִּיחֲזוֹן יֵת לְחֻמָּא דִּי אוֹכְלִית יִתְכּוֹן בַּמִּדְבָּרָא בְּאַפְקוּתִי יִתְכּוֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם: לֹא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קַח צִנְצָנֹת אֶחָת וְתִן־שְׁמָה מִלֹּא־הָעֵמָר מֶן וְהִנֵּה אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָה לְמִשְׁמֶרֶת לְדִרְתִּיכֶם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קַח צִנְצָנֹת אֶחָת וְתִן־שְׁמָה מִלֹּא־הָעֵמָר מֶן וְהִנֵּה אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָה לְמִשְׁמֶרֶת לְדִרְתִּיכֶם: וְאָמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן סֵב צְלוּחִית חֲדָא וְהֵב תִּפְּן מְלִי עֲמָרָא מֶן וְאַצְנַע יִתָּה קָדָם יְיָ לְמִטְרַת לְדִרְיֹכֹן: לֹא בְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וַיִּנְיַחוּ

אַהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדֻת לְמִשְׁמֶרֶת: בְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וַיִּנְיַחוּ אַהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדֻת לְמִשְׁמֶרֶת: כָּמָא דִּי פִקִּיד יְיָ לְמֹשֶׁה וְאַצְנַע אַהֲרֹן קָדָם סְהִדוּתָא לְמִשְׁרָא: לֹא וּבִנְי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת־הַמֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד־בָּאֵם אֶל־אֶרֶץ נוֹשֶׁבֶת אֶת־הַמֶּן אָכְלוּ עַד־בָּאֵם אֶל־קֶצֶה אֶרֶץ בְּנֵעֹן: וּבִנְי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת־הַמֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד־בָּאֵם אֶל־אֶרֶץ נוֹשֶׁבֶת אֶת־הַמֶּן אָכְלוּ עַד־בָּאֵם אֶל־קֶצֶה אֶרֶץ בְּנֵעֹן: וּבִנְי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ יֵת מִנָּא אַרְבָּעִין שָׁנִין עַד דְּמִיתִּיהוֹן לְאַרְעָא יִתְבְּתָא יֵת מִנָּא אָכְלוּ עַד דָּאֲתוּ לְסִיפֵי אֲרַעָא דְּכִנְעֹן: לֹא וְהָעֵמָר עֲשֻׁרִית הָאִיפָה הוּא: וְהָעֵמָר עֲשֻׁרִית הָאִיפָה הוּא: וְעֲמָרָא חֲדָא מֶן עֲסָרָא בְּתַלַּת סָאִין הוּא: פ

שְׁבִיעִי א וַיִּסְעוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּדְבַּר־סִין לְמִסְעֵיהֶם עַל־פִּי יְהוָה וַיַּחֲנוּ בְּרַפִּידִים וְאִין מִיָּם לְשֹׁתָת הָעָם: וַיִּסְעוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּדְבַּר־סִין לְמִסְעֵיהֶם עַל־פִּי יְהוָה וַיַּחֲנוּ בְּרַפִּידִים וְאִין מִיָּם לְשֹׁתָת הָעָם: וַיִּסְעוּ כָּל כְּנֻשְׁתָּא דְּבִנְי יִשְׂרָאֵל מִמִּדְבַּרָא דְּסִין לְמִשְׁלַנְיָהוֹן עַל מִימְרָא דְּיְיָ וַיִּשְׂרוּ בְּרַפִּידִים וְלִית מִיָּא לְמִשְׁתֵּי עִמָּא: ד וַיִּרְבַּ הָעָם עִם־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ תִּנְגְּרִינוּ מִיָּם וְנִשְׁתַּה וַיֹּאמֶר לָהֶם מֹשֶׁה מַה־תְּרִיבוֹן עִמָּדִי מַה־תִּנְסֹן אֶת־יְהוָה: וַיִּרְבַּ הָעָם עִם־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ תִּנְגְּרִינוּ מִיָּם וְנִשְׁתַּה וַיֹּאמֶר לָהֶם מֹשֶׁה מַה־תְּרִיבוֹן עִמָּדִי מַה־תִּנְסֹן אֶת־יְהוָה: וַיִּצָּא עִמָּא עִם מֹשֶׁה וְאָמְרוּ הִבּוּ לָנָא מִיָּא וְנִשְׁתִּי וְאָמַר לְהוֹן מֹשֶׁה מַה אֲתוֹן נִצֵּן עִמִּי מַה מְנַסֵּן אֲתוֹן קָדָם יְיָ: ג וַיִּצְמָא שֵׁם הָעָם לָמִיִּם וַיֵּלֶן הָעָם עַל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה הָעֲלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם לְהָמִית אֹתִי וְאֶת־בְּנֵי וְאֶת־מִקְנִי בַּצָּמָא: וַיִּצְמָא שֵׁם הָעָם לָמִיִּם וַיֵּלֶן הָעָם עַל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה הָעֲלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם לְהָמִית אֹתִי וְאֶת־בְּנֵי וְאֶת־מִקְנִי בַּצָּמָא: וַיִּצְחִי תִפְּן עִמָּא לְמִיָּא וְאַתְרַעִם עִמָּא עַל מֹשֶׁה וְאָמַר

בִּידִי: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר־לָנוּ אַנְשִׁים וְצֵא הִלָּחֶם בְּעַמְלֶק מֵחֹר אֲנֹכִי נִצֵּב עַל־רֹאשׁ הַגִּבְעָה וּמִפֹּה הָאֱלֹהִים בִּידִי: וַאֲמַר מֹשֶׁה לַיהוֹשֻׁעַ בְּחַר לָנוּ גִבְרִיא וּפֹקֵק אֶגֶח קָרְבָּא בְּעַמְלֶק מֵחֹר אֲנִי קָאָם עַל רִישׁ רַמְתָּא וְחִטְרָא דְאַתְעֵבִידּוּ בֵּה נִסִּין מִן קָדָם יְיָ בִּידִי: וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כְּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ מֹשֶׁה לְהִלָּחֶם בְּעַמְלֶק וּמֹשֶׁה אָהֳרֹן וְחֹזֵר עָלוֹ רֹאשׁ הַגִּבְעָה: וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כְּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ מֹשֶׁה לְהִלָּחֶם בְּעַמְלֶק וּמֹשֶׁה אָהֳרֹן וְחֹזֵר עָלוֹ רֹאשׁ הַגִּבְעָה: וַעֲבַד יְהוֹשֻׁעַ כְּמָא דְאָמַר לֵה מֹשֶׁה לְאַנְחָא קָרְבָּא בְּעַמְלֶק וּמֹשֶׁה אָהֳרֹן וְחֹזֵר סְלִיקוּ לְרִישׁ רַמְתָּא: וַיְהִי כְּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגַבְרִי יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגַבְרִי עַמְלֶק: וַיְהִי כְּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגַבְרִי יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגַבְרִי עַמְלֶק: וְהָיָה כִּד יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹהִי וּמִתְגַּבְּרִין דְּבֵית יִשְׂרָאֵל וְכִד מִנָּח יָדוֹהִי וּמִתְגַּבְּרִין דְּבֵית עַמְלֶק: וַיְהִי וַיִּדִּי מֹשֶׁה כְּבָדִּים וַיִּקְחוּ־אֹבֶן וַיִּשְׁמֹו תַּחְתּוֹ וַיִּשָּׁב עָלֶיהָ וְאָהֳרֹן וְחֹזֵר תָּמְכוּ בִידֵי מֹזָה אַחֲד וּמֹזָה אַחֲד וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה עַד־כָּא הַשְּׁמִשׁ: וַיִּדִּי מֹשֶׁה כְּבָדִּים וַיִּקְחוּ־אֹבֶן וַיִּשְׁמֹו תַּחְתּוֹ וַיִּשָּׁב עָלֶיהָ וְאָהֳרֹן וְחֹזֵר תָּמְכוּ בִידֵי מֹזָה אַחֲד וּמֹזָה אַחֲד וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה עַד־כָּא הַשְּׁמִשׁ: וַיִּדִּי מֹשֶׁה יִקְרָא וַנְּסִיבוּ אֲבָנָא וַשּׁוּיָא תַּחְתּוֹתָהּ וַיִּתֵּב עָלֶהּ וְאָהֳרֹן וְחֹזֵר סַעֲדִין בִּידוֹהִי מִכָּא חַד וּמִכָּא חַד וְהָיָה יָדוֹהִי פְרִיסִין בְּצִלוֹ עַד דְּעַל שְׁמַשׁ: וַיַּחֲלֵשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת־עַמְלֶק וְאֶת־עַמּוֹ לְפִי־חֶרֶב: וַיַּחֲלֵשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת־עַמְלֶק וְאֶת־עַמּוֹ לְפִי־חֶרֶב: וַתִּבֶּר יְהוֹשֻׁעַ יָת עַמְלֶק וַיָּת עִמָּה לְפִתְגָם דְּחֶרֶב: פ

מִפְסוּר ד' וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זִכְרוֹן בְּסֵפֶר וְשִׁים בְּאוּזֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּי־מָחָה אֶמְחֶה אֶת־כְּתִיב (זָכַר) זָכַר עַמְלֶק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זִכְרוֹן בְּסֵפֶר וְשִׁים

לְמָא דְנָן אֶסְקֶתְנָא מִמְצָרִים לְקִשְׁלָא יָתִי וַיָּת בְּנֵי וַיָּת בְּעִירֵי בְּצֻחוּתָא: וַיַּעֲזֶק מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר מָה אַעֲשֶׂה לָּעַם הַזֶּה עוֹד מַעֲט וּסְקִלְנִי: וַיַּעֲזֶק מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר מָה אַעֲשֶׂה לָּעַם הַזֶּה עוֹד מַעֲט וּסְקִלְנִי: וְצִלִּי מֹשֶׁה קָדָם יְיָ לְמִימַר מָה אַעֲבֹד לְעַמָּא הַדִּין עוֹד זְעִיר פּוֹן וַיִּרְגְּמֵנִי: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲבֹל לִפְנֵי הָעָם וְקַח אֶתְּךָ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפֶּטֶף אֲשֶׁר הִפִּיתָ בּוֹ אֶת־יְהוָה קַח בִּידְךָ וְהִלָּכְתָּ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲבֹל לִפְנֵי הָעָם וְקַח אֶתְּךָ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפֶּטֶף אֲשֶׁר הִפִּיתָ בּוֹ אֶת־יְהוָה קַח בִּידְךָ וְהִלָּכְתָּ: וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עֲבֹר קָדָם עַמָּא וְדַבֵּר עִמָּךְ מִסְבִּי יִשְׂרָאֵל וְחִטְרָךְ דִּי מַחֲיָא בֵּה יָת נַחְרָא סָב בִּידְךָ וְתִיזִיל: וַהֲנִי עֹמֵד לִפְנֵיךָ שָׁם: וְעַל־הַצּוֹר בְּחֶרֶב וְהִפִּיתָ בְּצוֹר וַיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ כִּי־וַיִּשְׁתַּחֲוֶה הָעָם וַיַּעַשׂ כֵּן מֹשֶׁה לְעֵינָי וְקִנֵּי יִשְׂרָאֵל: הֲנִי עֹמֵד לִפְנֵיךָ שָׁם: וְעַל־הַצּוֹר בְּחֶרֶב וְהִפִּיתָ בְּצוֹר וַיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ כִּי־וַיִּשְׁתַּחֲוֶה הָעָם וַיַּעַשׂ כֵּן מֹשֶׁה לְעֵינָי וְקִנֵּי יִשְׂרָאֵל: הֵא אֲנִי קָאָם קְדָמְךָ פִּתְּן עַל טַגְרָא בְּחוּרֵב וְתַמְחִי בְּטַגְרָא וַיִּפְקֹון מִנָּה מִיָּא וַיִּשְׁתִּי עַמָּא וַעֲבַד כֵּן מֹשֶׁה לְעֵינָי סְבִי יִשְׂרָאֵל: וַיִּקְרָא שָׁם הַמָּקוֹם מִסָּה וּמִרִיבָה עַל־רִיב: וַיִּבְנֶי יִשְׂרָאֵל וְעַל נִפְתָּם אֶת־יְהוָה לֵאמֹר הִישׁ יְהוָה בְּקֶרְבָּנוּ אִם־אֵין: וַיִּקְרָא שָׁם הַמָּקוֹם מִסָּה וּמִרִיבָה עַל־רִיב: וַיִּבְנֶי יִשְׂרָאֵל וְעַל נִפְתָּם אֶת־יְהוָה לֵאמֹר הִישׁ יְהוָה בְּקֶרְבָּנוּ אִם־אֵין: וַיִּקְרָא שְׁמָא דְאַתְרָא נִסִּיתָא וּמִצּוּתָא עַל דְּנִצּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל דְּנִסִּיאוּ קָדָם יְיָ לְמִימַר הָאֵית שְׁכֻנְתָּא דִּי־בִינָנָא אִם לֹא: פ וַיִּבְנֶה עַמְלֶק וּלְחָם עִם־יִשְׂרָאֵל בְּרִפְיָם: וַיִּבְנֶה עַמְלֶק וַאֲגַח קָרְבָּא עִם־יִשְׂרָאֵל בְּרִפְיָם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר־לָנוּ אַנְשִׁים וְצֵא הִלָּחֶם בְּעַמְלֶק מֵחֹר אֲנֹכִי נִצֵּב עַל־רֹאשׁ הַגִּבְעָה וּמִפֹּה הָאֱלֹהִים

נסין: ^{טו} וַיֹּאמֶר כִּי־יָד עֲלֵכֶם יְהוָה מִלְחָמָה לַיהוָה בַּעֲמָלֶךְ מִדֶּרֶךְ דֶּרֶ: וַיֹּאמֶר כִּי־יָד עֲלֵכֶם יְהוָה מִלְחָמָה לַיהוָה בַּעֲמָלֶךְ מִדֶּרֶךְ דֶּרֶ: וַאֲמַר בִּשְׂבוּעָה אֲמִירָא דָא מִן קֳדָם דְּחִילָא דְשִׁכְנָתָה עַל כְּרִסֵּי יְקָרָה דְעֵתִיד דְאַתְּנַח קֳרָבָא קֳדָם יְיָ בְּדָבִית עֲמָלֶךְ לְשִׁצְיוֹתָהוֹן מִדְּרִי עֲלָמָא: פ פ פ
 קי"ו פסוקים, י"ד אמונ"ה סימן, סנא"ה סימן.

בְּאֶזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּי־מָחָה אֶמְחָה אֶת־כְּתִיב (זְכָר) זָכָר עֲמָלֶךְ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם: וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה כְּתֹב דָּא דּוֹכְרָנָא בִּסְפָרָא וְשׁוּי קֳדָם יְהוֹשֻׁעַ אֲרִי מִמָּחָא אֲמִי יֵת דּוֹכְרָנָא דְעֲמָלֶךְ מִתַּחַת שָׁמַיָא: ^{טו} וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יְהוָה א נְסִי: וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יְהוָה א נְסִי: וַיִּבְנֵא מֹשֶׁה מִדְּבָחָא וּפְלַח עֲלוּהִי קֳדָם יְיָ דְעַבְדָּ לָהּ

הפטרה לפרשת בשלח בשופטים פרק ד ה

הַאֲשַׁכְנִזִּים וְחַב"ד מִתְחִילִים כֹּאן: ד - וַדְּבֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה אֲשֶׁת לִפְדּוֹת הִיא שֹׁפְטָה אֶת־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא: ה וְהָיָא יוֹשֻׁבֶת תַּחַת־הַמֶּדֶר דְּבֹרָה בֵּין הָרְמָה וּבֵין בֵּית־אֵל בְּהַר אֶפְרַיִם וַיַּעֲלֶה אֵלֶיהָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפָּט: ו וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְבָרֶךְ בֶּן־אֲבִינֵעָם מִקְדָּשׁ נִפְתָּלִי וַתֹּאמֶר אֵלָיו הֲלֹא־צִוָּה | יְהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל לְךָ וּמִשְׁכַּת בְּהַר תְּבוֹר וּלְקַחַת עִמָּךְ עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ מִבְּנֵי נִפְתָּלִי וּמִבְּנֵי זְבֻלֹן: וּמִשְׁכַּתִּי אֵלָיִךְ אֶל־נַחַל קִישּׁוֹן אֶת־סִיסְרָא שָׂר־צָבָא וְכִין וְאַת־רַכְבּוֹ וְאַת־חֲמוֹנּוֹ וְנִתְתִּיחוֹ בְּיָדְךָ: ח וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ בָּרֶךְ אִם־תִּלְכִּי עִמִּי וְהִלַּכְתִּי וְאִם־לֹא תִלְכִּי עִמִּי לֹא אֵלָיִךְ: ט וַתֹּאמֶר הִלְךְ אֵלָיִךְ עִמָּךְ אָפֶס כִּי לֹא תִהְיֶה תַּפְאֲרֶתְךָ עַל־תְּהַדְרֶךָ אֲשֶׁר אֶתָּה הוֹלֵךְ כִּי כִיד־אִשָּׁה יִכְפֹּר יְהוָה אֶת־סִיסְרָא וְתִקֵּם דְּבֹרָה וְתִלְךְ עִם־בָּרֶךְ קִדְשָׁה: י וַיִּזְעַק בָּרֶךְ אֶת־זְבוּלֹן וְאַת־נִפְתָּלִי קִדְשָׁה וַיַּעַל בְּרַגְלָיו עֲשֶׂרֶת אֲלָפֵי אִישׁ וַתַּעַל עִמּוֹ דְּבֹרָה: יא וְחֹבֶר הַקִּינִי נִפְרַד מִמֶּנּוּ מִבְּנֵי חֲכָב חֲתָן מֹשֶׁה וַיֵּט אַהֲלֹ עַד־אֵלּוֹן בַּצְּעֵנָנִים אֲשֶׁר אֶת־קִדְשָׁה: יב וַיִּגְדּוּ לְסִיסְרָא כִּי עָלָה בָרֶךְ בֶּן־אֲבִינֵעָם הֶרֶם־תְּבוֹר: יג וַיִּזְעַק סִיסְרָא אֶת־כָּל־רַכְבּוֹ תִּשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב בָּרוֹז וְאַת־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מִחֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם אֶל־נַחַל קִישּׁוֹן: ד וַתֹּאמֶר דְּבָרָה אֶל־בָּרֶךְ קוּם כִּי זֶה הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֶת־סִיסְרָא בְּיָדְךָ הֲלֹא יֵצֵא לְפָנֶיךָ וַיִּרַד בָּרֶךְ מִתֵּר תְּבוֹר וְעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ אַחֲרָיו: ט וַיֵּהָם יְהוָה אֶת־סִיסְרָא וְאַת־כָּל־הָרַכָּב וְאַת־כָּל־הַמַּחֲנֶה לְפִי־חֶרֶב לִפְנֵי בָרֶךְ וַיִּרַד סִיסְרָא מֵעַל הַמִּרְפָּה וַיָּנֶם בְּרַגְלָיו: טז וּבָרֶךְ רָדָף אַחֲרֵי הָרַכָּב וְאַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה עַד חֲרָשֶׁת הַגּוֹיִם וַיַּפֵּל כָּל־מַחֲנֶה סִיסְרָא לְפִי־חֶרֶב לֹא נִשְׁאַר עַד־אַחַד: יז וּסִיסְרָא נָם בְּרַגְלָיו אֶל־אַהֲלֵ יַעַל אֲשֶׁת חֹבֶר הַקִּינִי כִּי שָׁלוֹם בֵּין יִבְיָן מִלֶּדֶת־חֲצוֹר וּבֵין בֵּית חֹבֶר הַקִּינִי: יח וַתֵּצֵא יַעַל לְקִרְיַת סִיסְרָא וַתֹּאמֶר אֵלָיו סוּרָה אֲדֹנִי סוּרָה אֵלִי אֶל־תִּירָא וַיִּסַּר אֵלֶיהָ הָאֵהָלָה וְתִכְסְּהוּ בְּשִׁמְכָה: יט וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי־נָא מַעַט־מַיִם כִּי צָמְאֵתִי וַתַּפְתָּח אֶת־נְאוֹד הַחֲלָב וַתִּשְׁקֶהוּ וְתִכְסְּהוּ: כ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ עֹמֵד פָּתַח הָאֵהָל וְהִיָּה אִם־אִישׁ יָבֹא וְשָׁאֲלֶךָ וְאָמַר הִישָׁפָה אִישׁ וְאָמַרְתְּ אֵין: כא וַתִּקַּח יַעַל אֶשְׁת־חֹבֶר אֶת־יֵתֵד הָאֵהָל וַתִּשֶׂם אֶת־הַמַּקְבֵּת בְּיָדָהּ וַתָּבֹא אֵלָיו בְּלֵאט וַתִּתְקַע אֶת־הַיֵּתֵד בְּרִקְתָּהּ וַתִּצְנַח בָּאָרֶץ וְהוּא־נִגְרַם

ויַעַף וַיָּמָת: ^כ וַהֲנֵה בָרֶק רַחֵף אֶת־סִסְרָא וַתֵּצֵא יָעַל לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר לוֹ לָךְ וְאַרְאֶךָ אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר־אַתָּה מִבְקֵשׁ וַיָּבֵא אֱלֹהֵי וַהֲנֵה סִסְרָא נָפֵל מֵת וַהֲיָתֵד בְּרַקְתּוֹ: ^{כא} וַיִּכְנַע אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יָבִין מֶלֶךְ־בְּנֵעַן לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ^{כב} וַתֵּלֶךְ יָד בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הַלּוֹד וַקְשָׁה עַל יָבִין מֶלֶךְ־בְּנֵעַן עַד אֲשֶׁר הִכְרִיתוּ אֶת יָבִין מֶלֶךְ־בְּנֵעַן:

הספרדים מתחילים כאן: ^ה וַתֵּשֶׁר דְּבוּרָה וּבָרַק בֶּן־אֲבִינֵעַם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר: ^ו בְּפָרַע פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בַּהֲתַנְדֵּב עִם בָּרְכוּ יְהוָה: ^ז שָׁמְעוּ מַלְכִּים הָאֲוִינוּ רוֹזְנִים אֲנֹכִי לַיהוָה אֲנֹכִי אֲשִׁירָה אֲזַמֵּר לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: ^ח יְהוָה בִּצְאָתְךָ מִשְׁעִיר בַּצֵּדֶד מִשְׁדָּה אֲדוֹם אֶרֶץ רַעֲשָׁה גַם־שָׁמַיִם נִמְפוּ גַם־עֲבִים נִמְפוּ מַיִם: ^ט הָרִים נָזְלוּ מִפְּנֵי יְהוָה זֶה סִינִי מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: ^י בִּימֵי שִׁמְגַר בְּרַעֲנַת בִּימֵי יָעַל חָדְלוּ אֲרָחוֹת וְהִלְכִי נְתִיבוֹת וַיִּלְכוּ אֲרָחוֹת עַקְלָלוֹת: ^{יא} חָדְלוּ פְרוֹזֵן בְּיִשְׂרָאֵל חָדְלוּ עַד שִׁקְמָתִי דְּבוּרָה שִׁקְמָתִי אִם בְּיִשְׂרָאֵל: ^{יב} יִבְחַר אֱלֹהִים חֲדָשִׁים אִזּוֹ לֶחֶם שְׁעָרִים מִגֵּן אֲמִירָאֵל וְרִמָּח בָּאֲרָבָעִים אֶלֶף בְּיִשְׂרָאֵל: ^{יג} לִפִּי לַחוֹקְקֵי יִשְׂרָאֵל הַמִּתְנַדְּבִים בַּעַם בָּרְכוּ יְהוָה: ^{יד} רָכְבִּי אֶתְנֹת צַהֲרוֹת יִשְׁבִּי עַל־מִדִּין וְהִלְכִי עַל־דֶּרֶךְ שִׁיחוֹ: ^{טו} מִקּוֹל מַחְצָצִים בֵּין מִשְׁאֲפִים שָׁם יִתְנוּ צִדְקוֹת יְהוָה צִדְקַת פְּרוֹזֵן בְּיִשְׂרָאֵל אִזּוֹ יִרְדּוּ לִשְׁעָרִים עִם־יְהוָה: ^{טז} עוֹרֵי עוֹרֵי דְבוּרָה עוֹרֵי עוֹרֵי דְבַר־שִׁיר קוֹם בָּרַק וְשִׁבְה שְׂבִיךְ בֶּן־אֲבִינֵעַם: ^{יז} אִזּוֹ יִרְדּוּ שְׂרִיד לְאֲדִירִים עִם יְהוָה יִרְדְּלִי בְּגִבּוֹרִים: ^{יח} מִנִּי אִפְרַיִם שְׂרָשֶׁשׁ בַּעַמְלָק אַחֲרִיד בְּנִימִין בַּעַמְמִיד מִנִּי מָכִיר יִרְדּוּ מַחְקָקִים וּמִזְבוֹלֵן מִשְׁכִּים בְּשִׁבְט סֹפֵר: ^{יט} וְשָׁרֵי בְיִשְׁשָׁכָר עִם־דְּבִרָה וַיִּשְׁשָׁכָר כֵּן בָּרַק בַּעַמְק שְׁלַח בְּרַגְלָיו בְּפִלְגּוֹת רְאוּבֵן גְּדִלִים חֲקִיר־לֵב: ^כ לָמָּה יִשְׁבֹּת בֵּין הַמִּשְׁפָּתִים לִשְׁמַע שְׂרָקוֹת עֲדָרִים לְפִלְגּוֹת רְאוּבֵן גְּדִלִים חֲקִיר־לֵב: ^{כא} גִּלְעָד בַּעֲבַר הַיַּרְדֵּן שָׁכֵן וַדָּן לָמָּה יִגּוֹר אֲנִיּוֹת אֲשֶׁר יִשָּׁב לַחוּף וַיִּמֹּם וַעַל מִפְרָצָיו יִשְׁכּוּן: ^{כב} זָבֻלוֹן עִם חֲרָף נִפְשׁוֹ לָמוֹת וּנְפִתְלִי עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה: ^{כג} בָּאוּ מַלְכִּים נִלְחָמוּ אִזּוֹ נִלְחָמוּ מַלְכֵי כְנַעַן בַּתַּעֲנָךְ עַל־מִי מִגְדוֹ בַּצַּע כְּסָף לֹא לָקְחוּ: ^{כד} מִן־שָׁמַיִם נִלְחָמוּ הַכּוֹכָבִים מִמְּסֻלוֹתֵם נִלְחָמוּ עִם סִסְרָא: ^{כה} נָחַל קִישׁוֹן גִּרְפָּם נָחַל קְדוּמִים נָחַל קִישׁוֹן תִּדְרֹכִי נִפְשִׁי עִז: ^{כו} אִזּוֹ חִלְמוֹ עֲקִיב־סוּם מִדְּהָרוֹת דְּהָרוֹת אֲבִירָיו: ^{כז} אֲוִרוֹ מְרוֹז אֶמֶל מִלְּאֲנָד יְהוָה אֲרוֹר אֲרִיר וְשִׁבְיָה כִּי לֹא־בָאוּ לַעְזֹרַת יְהוָה לַעְזֹרַת יְהוָה בְּגִבּוֹרִים: ^{כח} תִּבְרֹךְ מַנְשִׁים יָעַל אִשֶּׁת חֶבֶר הַקִּינִי מַנְשִׁים בְּאַחֵל תִּבְרֹךְ: ^{כט} מַיִם שָׂאֵל חֶלֶב נִתְּנָה בְּסִפְלֵי אֲדִירִים חֲקִירָה חֲמָאָה: ^ל יִדָּה לִיתֵד תִּשְׁלַחְנָה וַיִּמְיִנָה לַחֲלֻמוֹת עַמִּלִּים וְהִלְמָה סִסְרָא מַחְקָה רֹאשׁוֹ וּמַחְצָה וַחֲלָפָה רַקְתּוֹ: ^{לא} בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפֵל שָׁכַב בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפֵל בְּאֲשֶׁר כָּרַע שָׁם נָפֵל שְׂדוּד: ^{לב} בַּעַד תְּחִלּוֹן נִשְׁקָפָה וַתִּנְבֵּב אִם סִסְרָא בַּעַד הָאֲשָׁנָב מִדּוּעַ בִּשְׁשׁ רִכְבּוֹ לָבֹא מִדּוּעַ אַחֲרָיו פַּעֲמֵי מְרַבּוֹתָיו: ^{לג} חֲכָמוֹת שְׂרוּתֶיהָ תַעֲנִינָה אֶפְהִיָּא תַשְׁיִב אֲמִירָה לָהּ: ^{לד} הֲלֹא יִמְצָאוּ וַיִּחְלְקוּ שְׁלָל רַחֵם רַחֲמָתִים לְרֹאשׁ גִּבֹּר שְׁלָל צָבָעִים לְסִסְרָא שְׁלָל צָבָעִים רַקְמָה צָבַע רַקְמָתִים לְצֹאֲרֵי שְׁלָל: ^{לה} כֵּן יִאֲבְדוּ כָּל־אֲוִיבֵיד יְהוָה וַאֲהַבִּיו בִּצְאָת הַשֹּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ וַתִּשְׁקַט הָאֶרֶץ אֲרָבָעִים שָׁנָה:

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה							
ו', י"ב בשבט	4:34	5:21	5:43	6:43	9:13	11:54	12:24	17:12.9	17:38
ז', י"ג בשבט	4:34	5:21	5:43	6:43	9:13	11:55	12:25	17:13.8	17:39
ח', י"ד בשבט	4:33	5:20	5:42	6:42	9:13	11:55	12:25	17:14.7	17:40
ט', ט"ו בשבט	4:33	5:20	5:41	6:41	9:12	11:55	12:25	17:15.6	17:41
י', ט"ז בשבט	4:32	5:19	5:41	6:40	9:12	11:55	12:25	17:16.5	17:42
יא', י"ח בשבט	4:32	5:19	5:40	6:40	9:12	11:55	12:25	17:17.4	17:43
יב', י"ט בשבט	4:31	5:18	5:39	6:39	9:11	11:55	12:25	17:18.4	17:43
יג', י"ט בשבט	4:30	5:17	5:39	6:38	9:11	11:55	12:25	17:19.3	17:44

הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות

לוח ללימוד הרמב"ם י"ב בשבט ה'תשפ"ו – י"ט בשבט ה'תשפ"ו

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ב בשבט	הל' מלכים ומלחמותיהם.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	הל' מלכים ומלחמותיהם פרק ט.	מ"ע קעג. מל"ת שסב. שסד. שסג. שסה.
ז'	י"ג בשבט	פרק ד-ו.	פרק י.	מ"ע קפז. מל"ת מט. מ"ע קפח. קפט. מל"ת נט.
ח'	י"ד בשבט	פרק ז-ט.	פרק יא.	מל"ת מו. מ"ע קצ. מל"ת נו. נז. מ"ע קצב. קצג.
ט'	ט"ו בשבט	פרק יב-יג. סיום מחזור מה	פרק יב. סיום מחזור טו	מ"ע קצא. ריד. מל"ת שיא. נח. מ"ע רכא. מל"ת רסג. רסד.
י'	ט"ז בשבט	התחלת מחזור מו אז וגו'. כל המצות.. שנת החמה.	התחלת מחזור טז אז וגו'. כל המצות.. מה' א-להי ישראל.	הספר הזה שאבאר בו... שזכרנו*. ואני עתה מתחיל בזכרון השרשים... במצות עשה...
יא'	י"ח בשבט	מצות עשה. א מצוה ראשונה.. אין לו.	כל אלו החכמים.. בין ראשון בין אחרון.	השרשים**.
יב'	י"ט בשבט	מצות לא תעשה. א מצוה.. אלו הם.. בין עשה ובין לא תעשה.	ודברים הללו.. שנת החמה.	השרשים**.
יג'	י"ט בשבט	וראיתי לחלק.. בעזרת ש-ד'.	מצות עשה. א מצוה ראשונה.. פג להביא.. שמה.	השרשים*.

* סיום הקדמת הרמב"ם לספר זה, בו מדבר אודות הספר. ** בימי לימוד הקדמת הירד – לומדים מ'השרשים' כל אחד כפי יכולתו, ולחלק את מה שנשאר ללמודו בימים הסמוכים שלאחריו זה (נוסף על לימוד המצות של אותו יום).

זמני הדלקת הנרות

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
בשלח	16:36	17:50	16:52	17:52	16:41	17:50	16:54	17:53
יתרו	16:43	17:56	16:58	17:58	16:47	17:56	17:00	17:58

לזכות אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"כ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

שישנו ושמחו בשמחה
 גמר משנה תורה

חגיגת סיום הרמב"ם

שלושת מחזורי הלימוד
 שלושה פרקים | פרק אחד | ספר המצוות

ההרשמה פתוחה
tickchak.co.il/96776

חמישה עשר בשבת
 יום שני | 19:00 בערב

מרכז
 כפר
 חב"ד

האנגר צעירי חב"ד

לרכישת
 כרטיסים:

אירוע סיום הרמב"ם מתקיים ביום היארצייט של
 הרב הגאון אברהם יצחק שלוסברג לעילוי נשמתו
 גל"ע ט"ו שבת תשע"ה